

Virovitičko-podravska županija
Uvijek otvorenih vrata

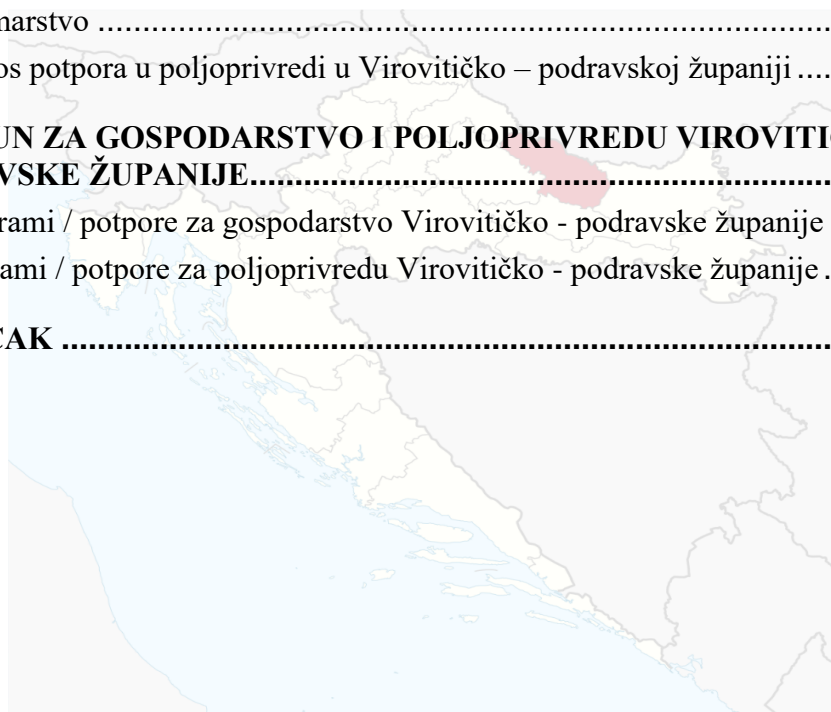
**IZVJEŠĆE
O STANJU U GOSPODARSTVU VIROVITIČKO-PODRAVSKE
ŽUPANIJE**

Virovitica, studeni 2021.

Sadržaj:

1. UVOD	1
2. GOSPODARSTVO VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	2
2.1 Usporedba rezultata poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije s rezultatima drugih županija	3
2.2 Usporedba poslovanja poduzetnika Virovitice, sjedišta Virovitičko-podravske županije, s rezultatima poslovanja poduzetnika u drugim gradovima – županijskim središtima	4
2.3 Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2020. godini.....	6
2.4 Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije	6
2.5 Ukupni prihodi i rashodi poduzetnika Virovitičko-podravske županije.....	8
2.6 Prosječna mjesečna neto plaća	10
2.7 Prosječna mjesečna bruto plaća	11
2.8 Dobit i gubitak poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji.....	12
2.9 Dobit i gubitak razdoblja poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji prema veličini i vlasništvu	13
2.10 Dobit i gubitak razdoblja poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji prema područjima djelatnosti	15
2.11 Financijski rezultati poduzetnika Virovitičko-podravske županije prema veličini i prema vlasništvu	16
2.12 Financijski rezultati poduzetnika Virovitičko-podravske županije po područjima djelatnosti	18
2.13 Financijsko stanje poduzetnika Virovitičko-podravske županije	20
2.14 Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije	21
2.15 Analiza rezultata poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije po gradovima i općinama	23
2.16 Bruto domaći proizvod	24
3. INFORMACIJA O NEZAPOSLENOSTI I ZAPOSLENOSTI NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	26
4. OBRT.....	28
5. IZVJEŠĆE O STANJU U POLJOPRIVREDI VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE U 2020. GODINI	30
5.1 Vlasnička i organizacijska struktura poljoprivrednog gospodarstva i zemljišta.....	30
5.2 Klimatske prilike koje utječu na poljoprivredu	34
5.3 Projekti navodnjavanja na području Virovitičko-podravske županije	35
5.4. Povrtlarstvo	38

5.5 Biljna proizvodnja.....	39
5.6 Žitarice	39
5.7 Uljarice.....	40
5.8 Voćarstvo, vinogradarstvo i vinarstvo	40
5.9 Stočarstvo	41
5.10 Govedarstvo	41
5.11 Svinjogojstvo.....	42
5.12 Ovčarstvo	43
5.13 Uzgoj kopitara	43
5.14. Pčelarstvo.....	44
5.15 Ljekovito bilje	45
5.16. Proizvodnja duhana	45
5.14 Šumarstvo	46
5.15. Iznos potpora u poljoprivredi u Virovitičko – podravskoj županiji	47
6. PRORAČUN ZA GOSPODARSTVO I POLJOPRIVREDU VIROVITIČKO- PODRAVSKE ŽUPANIJE.....	49
6.1. Programi / potpore za gospodarstvo Virovitičko - podravske županije	49
6.2 Programi / potpore za poljoprivredu Virovitičko - podravske županije	51
7. ZAKLJUČAK	54

1. UVOD

Županija se nalazi u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske, na prostoru dodira Središnje i Istočne Hrvatske. Sa sjeverne strane graniči s Republikom Mađarskom, sa zapadne strane s Koprivničko-križevačkom županijom, s južne strane sa županijama Bjelovarsko-bilogorskom i Požeško-slavonskom te s istočne strane s Osječko-baranjskom županijom. Prema prirodno-geografskim obilježjima zapadni dio Županije nalazi se na prostoru Bilogorske Podravine, a istočni dio Županije na prostoru Slavonske Podravine, s tim da u prometnom smislu preko nje prelazi trasa podravskog prometnog koridora koji povezuje središnju i istočnu Hrvatsku. Površina Županije je 2.022,03 km², što je 3,57% od kopnene površine RH.

Broj stanovnika prema zadnjem službenom Popisu stanovništva iz 2011. godine iznosi 84.836, gustoća naseljenosti je 42 st/km² te je time Županija jedna od rjeđe naseljenih županija u Republici Hrvatskoj. Županija ima u svom sastavu tri grada i trinaest općina i to: gradovi: Virovitica, koja je i sjedište Županije te Orahovica i Slatina, općine: Crnac, Čačinci, Čađavica, Gradina, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Pitomača, Sopje, Suhopolje, Špišić Bukovica, Voćin i Zdenci. Ukupno ima 188 naselja.

Izrada Izvješća o stanju u gospodarstvu Virovitičko-podravске županije planirana je Programom rada Županijske skupštine za 2021. godinu. Ono je rađeno na temelju podataka nadležnih državnih institucija, ustanova, zavoda i agencija kao i tijela na razini županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave te sadržajno čini prikaz stanja u gospodarstvu Županije.

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi županije su jedinice područne samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.

Posebним zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti iz nadležnosti županija određuju se poslovi čije je obavljanje županija dužna organizirati te poslovi koje županija može obavljati.

Veliki gradovi koji imaju više od 35.000 stanovnika i gradovi sjedišta županija, pored poslova određenih Zakonom svom području mogu obavljati i poslove iz djelokruga županije.

Iz ovakvog određenja nadležnosti županija razvidno je da županije nemaju nekog većeg utjecaja na gospodarska kretanja, niti da raspolažu mjerama ekonomske politike koje su u nadležnosti centralne države, no to ne znači da pitanje gospodarstva nije u fokusu interesa svih čimbenika političkog i javnog života.

Dapače, stanje gospodarstva neke sredine u bitnome utječe na stanje ukupnog društvenog razvoja, posebno onih djelatnosti koje su od interesa za građane, njihov standard i kvalitetu života, ali i pokazatelj konkurentnosti neke sredine prema drugim regijama u zemlji ali i van nje.

2. GOSPODARSTVO VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Prema evidenciji Državnog zavoda za statistiku na dan **31. prosinca 2020.** godine u RH je bilo 292 538 registrirana pravna osoba, a Virovitičko - podravska županija u ovom broju sudjeluje sa 3 177 pravnih osoba čija je struktura prikazana u donjoj tablici.

Tablica 1. Struktura poslovnih subjekata po županijama – stanje 31. prosinca 2020.

Kategorija	Republika Hrvatska	Virovitičko-podravska županija
Registrirane pravne osobe	292 538	3 177
Trgovačka društva		
- registrirana	217 352	1 778
- aktivna	131 180	1 086
Zadruga		
- registrirane	3 563	116
- aktivne	824	22
Registrirane ustanove, tijela, udruge i organizacije	71 623	1283
Subjekti u obrtu i slobodnim zanimanjima	84 771	1 071

Prema podacima FINE u središnjem registru godišnjih Financijskih izvještaja za 2020. godinu prikupljeno i obrađeno 139.009 godišnjih financijskih izvještaja za statističke i druge potrebe, obveznika poreza na dobit, bez banaka, osiguravajućih društava i ostalih financijskih institucija, od čega se **1222** njih odnosi na poduzetnike Virovitičko-podravske županije.

Tablica 2. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH i Virovitičko-podravske županije u 2020. godini (iznosi u tisućama kn)

Opis	RH			Virovitičko-podravska županija			Udio VPŽ u RH (u %)
	2019.	2020.	Indeks	2019.	2020.	Indeks	
Broj poduzetnika		139.009	-		1.222	-	0,9
Broj dobitaša	87.873	82.743	94,2	842	847	100,6	1,0
Broj gubitaša	41.042	56.266	137,1	264	375	142,0	0,7
Broj zaposlenih	950.275	947.874	99,7	9.042	9.105	100,7	1,0
Ukupni prihodi	785.416.571	743.841.185	94,7	5.080.560	4.799.315	94,5	0,6
Ukupni rashodi	745.346.835	716.928.918	96,2	4.894.626	4.686.247	95,7	0,7
Dobit prije oporezivanja	56.191.892	52.546.652	93,5	277.401	312.914	112,8	0,6
Gubitak prije oporezivanja	16.122.157	25.634.385	159,0	91.467	199.847	218,5	0,8
Porez na dobit	8.149.958	5.942.178	72,9	43.626	42.009	96,3	0,7
Dobit razdoblja	48.026.467	45.922.062	95,6	233.808	271.036	115,9	0,6
Gubitak razdoblja	16.106.689	24.951.973	154,9	91.500	199.977	218,6	0,8
Konsolidirani financijski rezultat (dobit (+) ili gubitak (-) razdoblja)	31.919.778	20.970.089	65,7	142.308	71.058	49,9	0,3
Broj izvoznika	19.807	20.696	104,5	162	169	104,3	0,8
Broj uvoznika	19.018	20.555	108,1	105	112	106,7	0,5
Izvoz	149.609.617	140.998.570	94,2	1.082.278	1.061.289	98,1	0,8
Uvoz	138.278.841	126.418.162	91,4	336.456	351.334	104,4	0,3
Trgovinski saldo	11.330.776	14.580.407	128,7	745.822	709.955	95,2	4,9
Broj investitora	12.864	12.944	100,6	69	58	84,1	0,4
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	27.529.178	25.540.966	92,8	80.874	131.031	162,0	0,5

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

U odnosu na 2019. godinu, ostvareno je povećanje broja zaposlenih za 1,7%, ukupnih prihoda za 0,6%, dobiti razdoblja za 19,7% i neto dobiti 25,8% te smanjenje ukupnih rashoda za 0,5% i gubitka razdoblja za 5,0% te je u konačnici ostvarena neto dobit u visini od 864,2 milijuna kuna.

Od 139,009 poduzetnika, njih 12.944 (9,3%) investiralo je u dugotrajnu imovinu u 2020. godini 25,5 milijarde kuna, što je 7,2% manje nego prethodne 2019. godine.

Poduzetnici sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji, njih 1.222, u 2020. godini ostvarili su gotovo 4,8 milijardi kuna ukupnih prihoda, 4,7 milijardi kuna ukupnih rashoda, 271,0 milijuna kuna dobiti razdoblja te gotovo 200,0 milijuna kuna gubitka razdoblja, što je rezultiralo sa 71,1 milijun kuna neto dobiti. Ukupni prihodi smanjeni su za 5,5%, ukupni rashodi za 4,3%, dobit razdoblja povećana za 15,9%, a gubitak razdoblja povećan za 118,6%. Kao rezultat navedenoga, konsolidirani financijski rezultat - neto dobit, smanjena je u 2020. godini za 50,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Od ukupnoga broja poduzetnika Virovitičko-podravske županije, njih 69,3% je u 2020. godini poslovalo s dobiti, dok je 30,7% poduzetnika ostvarilo gubitak u poslovanju.

2.1 Usporedba rezultata poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije s rezultatima drugih županija

Jedna od osnovnih karakteristika gospodarstva Hrvatske je velika razlika u razvijenosti pojedinih regija – županija i još veća razlika u razvijenosti pojedinih gradova i općina, a podaci koji to potkrepljuju na razini županija RH, prezentirani su u tablici 3.

Dominantna je uloga poduzetnika županije Grad Zagreb u odnosu na poduzetnike drugih županija koji su prvorangirani po većini kriterija navedenih u tablici 3, osim prema pokazatelju ekonomičnosti poslovanja (3. mjesto). Prema pokazatelju ekonomičnosti poslovanja najbolji su poduzetnici Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica 3. Rang lista županija prema ukupnom prihodu poduzetnika u 2020. g. i prema drugim kriterijima

Naziv županije	Rang po ukupnom prihodu	Rang po neto dobiti	Rang po broju poduzetnika	Rang po broju zaposlenih	Rang po produkt. rada/ukupan prihod po zaposlenom	Rang po produkt. rada/neto dobit po zaposlenom	Rang po ekonomičnosti poslovanja
Grad Zagreb	1	1	1	1	2	3	11
Zagrebačka	2	2	5	3	3	1	9
Splitsko-dalmatinska	3	9	2	2	8	15	15
Primorsko-goranska	4	13	3	4	9	16	16
Istarska	5	20	4	5	11	19	19
Osječko-baranjska	6	3	6	7	5	7	5
Varaždinska	7	4	9	6	6	9	7
Vukovarsko-srijemska	8	7	15	11	1	4	12
Međimurska	9	5	10	8	14	8	3
Zadarska	10	18	7	9	13	18	18
Krapinsko-zagorska	11	6	12	10	7	2	2
Koprivničko-križevačka	12	10	18	15	4	6	6
Brodsko-posavska	13	12	17	14	12	12	10
Sisačko-moslavačka	14	8	14	12	17	5	1

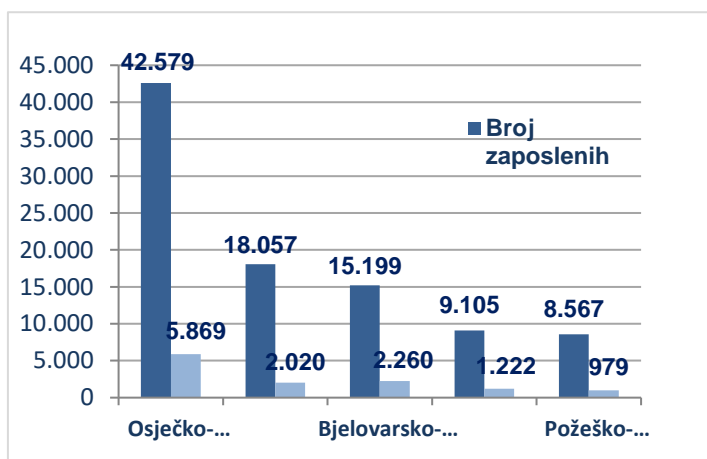

Naziv županije	Rang po ukupnom prihodu	Rang po neto dobiti	Rang po broju poduzetnika	Rang po broju zaposlenih	Rang po produkt. rada/ukupan prihod po zaposlenom	Rang po produkt. rada/neto dobit po zaposlenom	Rang po ekonomičnosti poslovanja
Karlovačka	15	11	13	16	10	10	4
Bjelovarsko-bilogorska	16	15	16	17	18	13	13
Dubrovačko-neretvanska	17	21	8	13	21	21	21
Šibensko-kninska	18	19	11	18	15	20	20
Virovitičko-podravaska	19	16	19	19	20	14	14
Požeško-slavonska	20	14	20	20	16	11	8
Ličko-senjska	21	17	21	21	19	17	17

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Virovitičko-podravaska županija je, u odnosu na druge županije, na 14.-om mjestu prema ekonomičnosti poslovanja, na 14.-om prema pokazatelju produktivnosti rada mjerenim odnosom neto dobiti i broja zaposlenih, a na 20.-om mjestu prema pokazatelju produktivnosti mjerenim odnosom ukupnih prihoda i broja zaposlenih. Prema broju poduzetnika, ukupnim prihodima poduzetnika te broju zaposlenih je na 19.-om mjestu.

Grafikon 1. Usporedba broja poduzetnika i broja zaposlenih VPŽ s četiri susjedne županije u 2020. godini

U usporedbi s četiri susjedne županije, prema broju poduzetnika i broju zaposlenih, u promatranom uzorku, poduzetnici Virovitičko-podravske županije imaju više poduzetnika od Požeško-slavonske županije, a manje od Koprivničko-križevačke, Bjelovarsko-bilogorske i Osječko-baranjske županije, a isti je redoslijed županija i prema kriteriju broja zaposlenih kod poduzetnika sa sjedištem u navedenim županijama (grafikon 1.).

2.2 Usporedba poslovanja poduzetnika Virovitice, sjedišta Virovitičko-podravske županije, s rezultatima poslovanja poduzetnika u drugim gradovima – županijskim središtima

Od ukupno 743,8 milijardi kuna prihoda ostvarenih u RH u 2020. godini, 528,3 milijardi kuna ukupnih prihoda ili 71,0% ostvarili su poduzetnici koji su registrirani u jednom od gradova – sjedišta županija.

Gradovi, sjedišta županija, po ukupnom prihodu poduzetnika u 2020. godini među prvih su 100 gradova/općina RH s tim da je većina rangirana među prvih 20 gradova/općina prema ostvarenom prihodu poduzetnika, osim poduzetnika gradova: Šibenik (rang 21), Dubrovnik (rang 22), Sisak (rang 27), Požega (rang 28), Krapina (rang 46), Virovitica (rang 49), Pazin (rang 53) i Gospić (rang 82).

Udio poduzetnika koji su registrirani u gradovima, sjedištima županija, u broju poduzetnika na razini RH je 59,4%, u broju zaposlenih 63,7%, a najveći je u neto dobiti, 75,2%. Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika promatrano po gradovima – sjedištima županija, očekivano je najveći u Gradu Zagrebu koji je ujedno i županija. Iza poduzetnika Grada Zagreba po brojnosti poduzetnika, zaposlenih, ukupnom prihodu, dobiti razdoblja i gubitku razdoblja slijedi Split, sjedište Splitsko-dalmatinske županije.

Grad Rijeka, na trećem je mjestu među gradovima – sjedištima županija, po broju poduzetnika (5.071 poduzetnika), broju zaposlenih (29.590 radnika), ostvarenom ukupnom prihodu (19,5 milijardi kuna) i ostvarenoj dobiti razdoblja (1,2 milijarde kuna), po gubitku razdoblja se nalazi na četvrtom mjestu (696,3 milijuna kuna) te ostvarenoj neto dobiti na petom mjestu (489,6 milijuna kuna).

Virovitica je po broju poduzetnika (472) na sedamnaestom mjestu među županijskim središtima, a na razini RH je na 36.-om mjestu. Po broju zaposlenih (3.790) je na razini RH na 30.-om mjestu, a po ukupnim приходima poduzetnika (1,7 milijardi kuna) je na 49.-om mjestu. S obzirom na ostvarenu neto dobit u iznosu od 50,2 milijuna kuna, na 56.-om je mjestu na razini RH, a na 16.-om mjestu u odnosu na druge gradove – sjedišta županija.

Prema prosječnom broju zaposlenih po poduzetniku, na prvom je mjestu, s 11 zaposlenih, Koprivnica, sjedište Koprivničko-križevačke županije i Krapina (11) sjedište Krapinsko-zagorske županije, Požega (10), te Slavonski Brod (10) i Varaždin (10). Sva ostala županijska središta u prosjeku imaju manje od 10 zaposlenih po poduzetniku s time da Zagreb ima prosjek od osam zaposlenih po poduzetniku, dok je najmanji prosjek u gradu – županijskom središtu Dubrovniku sa pet zaposlenih.

Među prvih deset gradova po ukupnome prihodu poduzetnika u 2020. godini zabilježeni su i poduzetnici u gradovima koji nisu sjedišta županija, grad Velika Gorica (13,2 milijarde kuna) i grad Sveta Nedelja (11,8 milijardi kuna). Po visini ukupnoga prihoda još se izdvajaju i poduzetnici grada Samobora sa 5,5 milijardi kuna (rang 15), grada Vinkovaca sa 5,4 milijuna kuna (rang 16) i dr.

Tablica 4. Rang prema ukupnom prihodu poduzetnika - u gradovima – županijskim središtima, u 2020. godini (iznosi u tisućama kuna)

Naziv grada/općine	Broj poduzetnika			Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Neto dobit/gubitak	
	Broj	Rang na razini RH	Rang po sjedištima županija	Broj	Rang na razini RH	Iznos	Rang na razini RH	Iznos	Rang na razini RH
Grad Zagreb	46.347	1	1	369.080	1	368.993.688	1	12.190.759	1
Split	7.855	2	2	37.767	2	24.150.437	2	203.978	16
Rijeka	5.071	3	3	29.590	3	19.453.066	3	489.647	6
Osijek	3.294	4	4	22.323	4	15.331.125	4	669.649	2
Varaždin	2.176	8	7	21.003	5	14.876.418	5	571.653	3
Velika Gorica	1.820	9	8	12.775	7	13.226.290	6	205.135	15
Vukovar	613	29	16	5.337	23	12.961.685	7	404.199	10
Čakovec	1.423	12	9	12.391	9	7.900.471	9	476.116	7
Zadar	3.099	5	5	14.653	6	7.730.639	10	-191.116	552
Karlovac	1.286	14	11	10.564	12	7.302.716	11	509.415	4
Koprivnica	784	24	15	8.865	14	6.068.361	13	268.504	13

Slavonski Brod	1.229	15	12	12.168	10	6.056.774	14	133.719	22
Bjelovar	1.145	16	13	7.828	18	4.289.318	19	39.100	66
Šibenik	1.315	13	10	6.883	19	4.100.665	21	-172.025	550
Dubrovnik	2.336	7	6	10.699	11	4.010.315	22	-533.232	556
Sisak	868	21	14	6.225	22	3.056.920	27	76.795	33
Požega	461	40	18	4.713	26	3.039.824	28	158.556	18
Krapina	339	55	20	3.678	32	1.711.060	46	75.777	35
Virovitica	472	36	17	3.790	30	1.665.288	49	50.216	56
Pazin	359	50	19	2.205	53	1.402.166	59	99.856	27
Gospić	240	74	21	1.333	90	924.046	82	35.306	69
Ukupno	82.532	-	-	603.870	-	528.251.271	-	15.762.007	-
RH	139.009	-	-	947.874	-	743.841.185	-	20.970.089	-
Udjeli	59,4%	-	-	63,7%	-	71,0%	-	75,2%	-

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od 21 grada - sjedišta županija, samo poduzetnici u Šibeniku, Zadru i Dubrovniku su ostvarili neto gubitak i to u ukupnome iznosu od 896,4 milijuna kuna, a poduzetnici svih ostalih gradova sjedišta županija ostvarili su neto dobit. Prema kriteriju neto dobiti u 2020. godini, najuspješniji su poduzetnici Grada Zagreba u odnosu na poduzetnike ostalih gradova – sjedišta županija. Iza njih slijede poduzetnici grada Osijeka (sjedište Osječko-baranjske županije) te Varaždina (sjedište Varaždinske županije).

Navedeni prikaz polarizacije hrvatskih poduzetnika i broja zaposlenih ublažava činjenica da se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta. Poznato je da su sjedišta velikih javnih državnih tvrtki te velikih trgovačkih lanaca većinom u Gradu Zagrebu te se njihovi financijski rezultati i broj zaposlenih evidentiraju upravo u toj županiji, a ne i u drugim županijama u kojima se također obavlja manji ili veći dio njihovih poslovnih aktivnosti.

2.3 Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2020. godini

U Virovitičko-podravskoj županiji, u 2020. godini, poslovalo je ukupno 1.222 poduzetnika. Udio poduzetnika promatrane županije u ukupnom broju poduzetnika u RH iznosio je 0,88%.

U istom promatranom razdoblju, u ukupnim prihodima i u dobiti razdoblja Hrvatske udio poduzetnika Virovitičko-podravске županije bio je 0,6%, a u gubitku razdoblja 0,8%. Ukupno ostvareni financijski rezultat (neto dobit) Virovitičko-podravске županije u 2020. godini iznosio je 71,1 milijun kuna (neto dobit svih poduzetnika Hrvatske je 21 milijardu kuna).

2.4 Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije

Poduzetnici Virovitičko-podravске županije, njih 1.222, u 2020. su ostvarili ukupne prihode u iznosu od gotovo 4,8 milijardi kuna, ukupne rashode od 4,7 milijardi kuna, dobit razdoblja u iznosu od 271,0 milijuna kuna, gubitak razdoblja od gotovo 200 milijuna kuna te neto dobit od 71,1 milijun kuna.

Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu u 2020. godini povećane su u odnosu na 2019. godinu za 62,0%. Uvoz je povećan za 4,4% i iznosio je 351,3 milijuna kuna, dok je izvoz smanjen za 1,9% i iznosio je 1,1 milijardu kuna te je ostvaren trgovinski suficit u iznosu od 710 milijuna kuna.

U odnosu na 2019. godinu, dobit razdoblja povećana je za 15,9%, gubitak razdoblja za 118,6% a smanjenje se bilježi kod ukupnih prihoda za 5,5%, ukupni rashodi za 4,3%, te je ostvarena neto dobit u 2020. godini koja je manja za 50,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 5. Osnovni financijski rezultati poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji u 2020. g. (iznosi u tisućama kuna, indeksi 2019=100,0)

Opis	Virovitičko-podravska županija			Udio VPŽ u RH (u %)
	2019.	2020.	Indeks	
Broj poduzetnika		1.222	-	0,9
Broj dobitaša	842	847	100,6	1,0
Broj gubitaša	264	375	142,0	0,7
Broj zaposlenih	9.042	9.105	100,7	1,0
Ukupni prihodi	5.080.560	4.799.315	94,5	0,6
Ukupni rashodi	4.894.626	4.686.247	95,7	0,7
Dobit prije oporezivanja	277.401	312.914	112,8	0,6
Gubitak prije oporezivanja	91.467	199.847	218,5	0,8
Porez na dobit	43.626	42.009	96,3	0,7
Dobit razdoblja	233.808	271.036	115,9	0,6
Gubitak razdoblja	91.500	199.977	218,6	0,8
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	142.308	71.058	49,9	0,3
Izvoz	1.082.278	1.061.289	98,1	0,8
Uvoz	336.456	351.334	104,4	0,3
Trgovinski saldo	745.822	709.955	95,2	4,9
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	80.874	131.031	162,0	0,5

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od ukupnog broja poduzetnika s područja županije, njih 847 (69,3%) je u 2020. godini poslovalo s dobiti, dok je 375 (30,7%) ostvarilo gubitak u poslovanju. Najveći je broj mikro poduzetnika, 1.031, od kojih je 669 ostvarilo dobit, a 680 je iskazalo gubitak. Veliki poduzetnik TVIN d.o.o. koji je imao najveći broj zaposlenih u županiji u 2020. godini je iskazao neto gubitak.

Tablica 6. Rang lista prvih 10 poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji po broju zaposlenih u 2020. godini

R.br.	Naziv	Sjedište	Broj zaposlenih
1.	TVIN D.O.O.	VIROVITICA	560
2.	CIPRIJANOVIĆ D.O.O.	ORAHOVICA	330
3.	PP ORAHOVICA D.O.O.	ZDENCI	242
4.	VINER DOO	VIROVITICA	228
5.	HRVATSKI DUHANI D.D.	VIROVITICA	201
6.	BRANA D.O.O.	VIROVITICA	159
7.	FLORA VTC D.O.O.	VIROVITICA	158
8.	DRVO - TRGOVINA D.O.O.	SLATINA	152

9.	PAN PARKET D.O.O.	ČAČINCI	144
10.	MARINADA D.O.O.	SLATINA	105
Ukupno TOP 10 poduzetnika po broju zaposlenih			2.279
Udio TOP 10 poduzetnika po broju zaposlenih u broju zaposlenih županije			25,0%

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

2.5 Ukupni prihodi i rashodi poduzetnika Virovitičko-podravске županije

Poduzetnici Virovitičko-podravске županije, u 2020. godini, ostvarili su ukupne prihode u iznosu od gotovo 4,8 milijardi kuna. U odnosu na 2019. godinu, isti su smanjeni za 281,2 milijuna kuna ili 5,5%. Poslovni prihodi smanjeni su za 6,3%, financijski prihodi povećani za 76,4%, a preostale dvije stavke nemaju udio u ukupnim приходima. S obzirom na 2020. COVID-19 godinu i godinu lock - downa možemo konstatirati kako su naši poduzetnici izrazito otporni na krizne situacije i poslovali su sa relativno malim padom ukupnih prihoda.

U strukturi ukupnih prihoda, dominantni su poslovni prihodi s udjelom od 98,3%, a udio financijskih prihoda je 1,7%. Udio poslovnih i financijskih prihoda u 2019. i 2020. godini ostao je približno isti. Najznačajniju stavku poslovnih prihoda čine prihodi od prodaje (izvan grupe) s udjelom od 84,3%, koji su u odnosu na prethodnu poslovnu godinu smanjeni za 9,5%.

Ukupni rashodi poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2020. godini iznosili su 4,7 milijardi kuna, što je 208,4 milijuna kuna (4,3%) manje nego 2019. godine. U strukturi ukupnih rashoda, poslovni rashodi sudjeluju sa 97,5%, financijski sa 2,5%, dok udjela u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom i udjela u gubitku od zajedničkih pothvata nema. U 2020. godini poslovni rashodi smanjeni su za 5,3%, a financijski rashodi povećani za 64,3%. Najveći udio poslovnih rashoda odnosi se na materijale troškove (70,0%), a unutar njih na troškove sirovina i materijala (37,0%) i troškove prodane robe (31,7%).

Iz analize ukupnih prihoda i rashoda, vidljivo je da su u 2020. godini poduzetnici Virovitičko-podravске županije smanjili rashode u odnosu na 2019. godinu za 4,3%, uz istovremeno smanjenje prihoda za 5,5%, što je utjecalo na smanjenje efikasnosti poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije mjereno pokazateljem ekonomičnosti (tablica 7.). Naime, dok je na 100 kuna ukupnih rashoda u 2019. godini ostvareno 103,8 kune ukupnih prihoda, u 2020. godini je na 100 kuna rashoda ostvareno 102,4 kuna ukupnih prihoda.

Promatrano prema oblicima vlasništva, najveće ukupne prihode i ukupne rashode u 2020. godini ostvarili su poduzetnici u privatnom vlasništvu. Od 4,8 milijardi kuna ukupnih prihoda poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji, 4,4 milijarde kuna (pad od 5,2% u odnosu na 2019. godinu) ostvarili su poduzetnici u privatnom vlasništvu. Na isti se skup poduzetnika odnosi i najveći dio rashoda u iznosu od 4,3 milijarde kuna (pad od 4,1%), od ukupnih rashoda na razini županije u iznosu od 4,7 milijardi kuna.

Tablica 7. Struktura ukupnih prihoda, ukupnih rashoda te ekonomičnost poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2019. i 2020. godini

(iznosi u tisuć. kn, indeksi 2019=100,0, prihodi na 100 kn rashoda)

Opis	Iznos		Udio u ukupnim prihodima u %		Indeks 2020./2019.
	2019.	2020.	2019.	2020.	
Poslovni prihodi	5.034.302	4.717.696	99,1	98,3	93,7
Financijski prihodi	46.257	81.619	0,9	1,7	176,4
Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0,0	0,0	-
Udio u dobiti od zajedničkih pothvata	0	0	0,0	0,0	-
Ukupni prihodi	5.080.560	4.799.315	100,0	100,0	94,5

Opis	Iznos		Udio u ukupnim rashodima u %		Indeks 2020./2019.
	2019.	2020.	2019.	2020.	
Poslovni rashodi	4.824.667	4.571.309	98,6	97,5	94,7
Financijski rashodi	69.959	114.938	1,4	2,5	164,3
Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0,0	0,0	-
Udio u gubitku od zajedničkih pothvata	0	0	0,0	0,0	-
Ukupni rashodi	4.894.626	4.686.247	100,0	100,0	95,7

Opis	2019.	2020.
Poslovni prihodi prema poslovnim rashodima	104,3	103,2
Financijski prihodi prema financijskim rashodima	66,1	71,0
Ukupni prihodi prema ukupnim rashodima	103,8	102,4

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prvih 10 poduzetnika županije prema ukupnom prihodu ostvarilo je 1,3 milijarde kuna ili 26,3% prihoda svih poduzetnika Virovitičko-podravske županije (tablica 8.).

Tablica 8. Rang lista top 10 poduzetnika Virovitičko-podravske županije po ukupnom prihodu u 2020. godini (iznosi u tisućama kuna)

R.br.	Naziv	Sjedište	Ukupan prihod
1.	PP ORAHOVICA D.O.O.	Zdenci	209.296
2.	MARINADA D.O.O.	Slatina	198.590
3.	HRVATSKI DUHANI D.D.	Virovitica	192.884
4.	CIPRIJANOVIĆ D.O.O.	Orahovica	107.798
5.	CONTORTE D.O.O.	Virovitica	106.701
6.	PAN PARKET D.O.O.	Čačinci	103.745
7.	BRANA D.O.O.	Virovitica	87.987
8.	DIBA D.O.O.	Suhopolje	87.820
9.	ZEA D.O.O.	Virovitica	84.572
10.	RADLOVAC DD	Orahovica	82.766
Ukupno TOP 10 poduzetnika po ukupnim prihodima			1.262.159
Udio TOP 10 poduzetnika po ukupnim prihodima u ukupnim prihodima županije			26,3%

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od gotovo 4,8 milijardi kuna prihoda županije, 1,1 milijarda kuna ostvarena je od prodaje proizvoda i usluga na inozemnom tržištu, što je 1,9% manje nego u 2019. godini. Istodobno, na stranim tržištima

kupljeno je robe u vrijednosti od 351,3 milijuna kuna, iz čega slijedi da je ostvaren trgovinski suficit u iznosu od 710 milijuna kuna. Udio prvih 10 poduzetnika po ostvarenom izvozu u ukupnom izvozu poduzetnika županije bio je 58,7%, s ostvarenih 622,7 milijuna kuna izvoza u 2020. godini (tablica 9.).

Tablica 9. Rang lista top 10 poduzetnika Virovitičko-podravske županije po prihodima od izvoza u 2020. godini (iznosi u tisućama kuna)

R.br.	Naziv	Sjedište	Prihod od izvoza
1.	HRVATSKI DUHANI D.D.	Virovitica	95.009
2.	CIPRIJANOVIĆ D.O.O.	Orahovica	91.010
3.	PAN PARKET D.O.O.	Čačinci	87.000
4.	MARINADA D.O.O.	Slatina	66.300
5.	CONTORTE D.O.O.	Virovitica	65.381
6.	PP ORAHOVICA D.O.O.	Zdenci	52.910
7.	AURIC TIMBER D.O.O.	Slatina	49.740
8.	TVIN D.O.O.	Virovitica	43.831
9.	DRVO - TRGOVINA D.O.O.	Slatina	36.915
10.	JAN-SPIDER D.O.O.	Pitomača	34.619
Ukupno TOP 10 poduzetnika po prihodima od izvoza			622.715
Udio TOP 10 poduzetnika po prihodima od izvoza u izvozu poduzetnika županije			58,7%

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

2.6 Prosječna mjesečna neto plaća

Tablica 10. Prosječna mjesečna neto plaća Virovitičko-podravske županije u odnosu na druge županije i RH (iznosi u tisućama kuna)

Županija	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	IX/2021.	Postotak rasta prosječne neto plaće
Republika Hrvatska	5.650	5.696	5.971	6.164	6.382	6.763	7.108	26%
Zagrebačka	5.492	5.444	5.876	6.031	6.316	6.815	7.183	31%
Krapinsko-zagorska	4.887	4.803	5.082	5.337	5.562	6.419	6.797	39%
Sisačko-moslavačka	5.173	5.274	5.375	5.551	5.667	6.222	6.479	25%
Karlovačka	5.244	5.310	5.483	5.719	5.930	6.563	6.904	32%
Varaždinska	4.545	4.705	4.929	5.199	5.482	6.222	6.593	45%
Koprivničko-križevačka	5.190	5.224	5.420	5.639	5.855	6.159	6.447	24%
Bjelovarsko-bilogorska	4.720	4.814	4.971	5.161	5.364	5.989	6.255	33%
Primorsko-goranska	5.620	5.690	5.979	6.180	6.350	6.702	7.082	26%
Ličko-senjska	5.114	5.053	5.406	5.612	5.861	6.243	6.518	27%

Virovitičko-podravsk	4.667	4.737	4.938	5.047	5.261	5.808	6.082	30%
Požeško-slavonska	4.875	4.971	5.210	5.375	5.540	6.067	6.331	30%
Brodsko-posavska	4.964	5.150	5.221	5.428	5.501	6.017	6.266	26%
Zadarska	5.330	5.404	5.571	5.809	5.980	6.309	6.661	25%
Osječko-baranjska	5.166	5.141	5.400	5.574	5.733	6.293	6.572	27%
Šibensko-kninska	5.198	5.292	5.546	5.697	5.821	6.173	6.506	25%
Vukovarsko-srijemska	4.908	4.853	5.085	5.314	5.490	5.988	6.204	26%
Splitsko-dalmatinska	5.270	5.354	5.595	5.736	5.938	6.414	6.714	27%
Istarska	5.608	5.647	5.911	6.109	6.307	6.383	6.764	21%
Dubrovačko-neretvanska	5.628	5.738	6.019	6.164	6.260	6.271	6.585	17%
Međimurska	4.652	4.653	5.018	5.379	5.589	6.228	6.660	43%
Grad Zagreb	6.626	6.740	6.990	7.187	7.468	8.025	8.469	28%

Izvor: Izvješće Državnog zavoda za statistiku – Zaposlenost i plaće, pregled po županijama

Prema izvješću Državnog zavoda za statistiku (bilten – zaposlenost i plaće pregled po županijama) prosječna mjesečna neto plaća u Virovitičko – podravskoj županiji u 2015. godini iznosila je 4.667,00 kuna po glavi stanovnika. Prosječna mjesečna neto plaća u rujnu 2021. godini je 6.082,00 kuna što je rast u odnosu na 2015. godinu za 30%. Možemo vidjeti da je rast prosječne mjesečne neto plaće jedan od najvećih u Republici Hrvatskoj te je rast veći za 4% u odnosu na prosjek Republike Hrvatske.

Također, možemo vidjeti kako prosječna mjesečna neto plaća raste brže u odnosu na 13. drugih županija na području RH te da ima jednak prosječan rast od 30% kao i Požeško slavonska županija.

2.7 Prosječna mjesečna bruto plaća

Tablica 11. Prosječna mjesečna bruto plaća Virovitičko-podravsk

Županija	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	IX/2021.	Postotak rasta prosječne neto plaće
Republika Hrvatska	7.978	8.037	8.304	8.612	8.942	9.216	9.240	16%
Zagrebačka	7.720	7.658	8.188	8.431	8.855	9.222	9.227	20%
Krapinsko-zagorska	6.673	6.543	6.854	7.242	7.584	8.477	8.421	26%
Sisačko-moslavčka	7.055	7.210	7.265	7.509	7.697	8.244	8.215	16%
Karlovačka	7.223	7.311	7.444	7.825	8.138	8.737	8.682	20%
Varaždinska	6.176	6.407	6.634	7.046	7.474	8.241	8.186	33%
Koprivničko-križevačka	7.112	7.159	7.326	7.686	7.981	8.158	8.141	14%
Bjelovarsko-bilogorska	6.407	6.537	6.664	6.947	7.235	7.859	7.803	22%

Primorsko-goranska	7.863	7.971	8.272	8.604	8.884	9.150	9.197	17%
Ličko-senjska	6.989	6.864	7.305	7.578	7.969	8.214	8.170	17%
Virovitičko-podravska	6.291	6.373	6.566	6.721	7.036	7.572	7.578	20%
Požeško-slavonska	6.584	6.732	6.966	7.200	7.481	8.014	7.942	21%
Brodsko-posavska	6.753	7.066	7.032	7.333	7.447	7.939	7.831	16%
Zadarska	7.350	7.449	7.586	7.927	8.186	8.393	8.354	14%
Osječko-baranjska	7.077	7.034	7.300	7.574	7.824	8.385	8.286	17%
Šibensko-kninska	7.092	7.224	7.489	7.740	7.944	8.180	8.163	15%
Vukovarsko-srijemska	6.587	6.529	6.739	7.076	7.328	7.761	7.717	17%
Splitsko-dalmatinska	7.301	7.418	7.662	7.903	8.211	8.621	8.630	18%
Istarska	7.830	7.908	8.194	8.511	8.804	8.559	8.671	11%
Dubrovačko-neretvanska	7.838	8.022	8.309	8.557	8.689	8.397	8.676	11%
Međimurska	6.311	6.317	6.764	7.272	7.597	8.090	8.020	27%
Grad Zagreb	9.742	9.896	10.050	10.382	10.803	11.515	11.626	19%

Izvor: Izvješće Državnog zavoda za statistiku – Zaposlenost i plaće, pregled po županijama

Prema izvješću Državnog zavoda za statistiku (bilten – zaposlenost i plaće pregled po županijama) prosječna mjesečna bruto plaća u Virovitičko – podravskoj županiji u 2015. godini iznosila je 6.291,00 kuna po glavi stanovnika. Prosječna mjesečna bruto plaća u rujnu 2021. godini je 7.578,00 kuna što je rast u odnosu na 2015. godinu za 20%. Možemo vidjeti da je rast prosječne mjesečne bruto plaće jedan od najvećih u Republici Hrvatskoj te je rast veći za 4% u odnosu na prosjek Republike Hrvatske.

Također, možemo vidjeti kako prosječna mjesečna bruto plaća raste brže u odnosu na 13. drugih županija na području RH te da ima jednak prosječan rast od 20% kao i Zagrebačka i Karlovačka županija.

2.8 Dobit i gubitak poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji

Od ukupno 1.222 poduzetnika Virovitičko-podravske županije, prema rezultatima iskazanim u godišnjim financijskim izvještajima za 2020. godinu, 847 poduzetnika ostvarila su dobit razdoblja u iznosu od 271,0 milijun kuna, što je za 15,9% više nego u usporednoj 2019. godini. Istovremeno, gubitak razdoblja u iznosu od gotovo 200 milijuna kuna iskazalo je 375 poduzetnika, što je za 118,6% više nego 2019. godine.

2.9 Dobit i gubitak razdoblja poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji prema veličini i vlasništvu

Analiza dobiti i gubitka poduzetnika Virovitičko-podravske županije, u 2020. godini prema veličini poduzetnika, pokazala je da su mikro i mali poduzetnici iskazali neto dobit, a srednje i veliki poduzetnici su iskazali gubitak.

Najveća dobit razdoblja je ostvarena kod malih poduzetnika i to od ukupno 171 poduzetnika, 154 dobitaša je iskazalo dobit razdoblja od 112,4 milijuna kuna, a sedamnaest gubitaša je iskazalo gubitak od 26,5 milijuna kuna te je ukupna neto dobit iznosila 85,8 milijuna kuna. Srednje veliki poduzetnici, od ukupno 18, njih 13, ostvarilo je dobit razdoblja u iznosu od 84,5 milijuna kuna, dok ih je 5 iskazalo gubitak razdoblja u iznosu od gotovo 115,0 milijuna kuna. Od ukupnog broja mikro poduzetnika Virovitičko-podravske županije, dobit razdoblja ostvarilo je 680 poduzetnika u iznosu od 74,2 milijuna kuna, a 351 poduzetnik je iskazao gubitak razdoblja u iznosu od 37,2 milijuna kuna, što je rezultiralo neto dobiti od 36,9 milijuna kuna. Veliki poduzetnici iskazali su neto gubitak u iznosu od 21,3 milijuna kuna, što je 29,9% manje u odnosu na prethodnu godinu kada su ostvarili gubitak od 25,1 milijun kuna. Srednje veliki poduzetnici su ostvarili neto gubitak od 30,4 milijuna kuna dok je u prethodnoj godini iskazan neto gubitak u iznosu od 68 milijuna kuna.

Tablica 12. Prikaz dobiti i gubitka razdoblja poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji - prema veličini i vlasništvu (iznosi u tisućama kn, indeksi 2019. = 100,0)

Opis	Broj poduzetnika			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja		
	svih	dobitaša	gubitaša	2019.	2020.	Indeks	2019.	2020.	Indeks
Mikro	1.031	680	351	49.891	74.164	148,7	23.405	37.219	159,0
Mali	171	154	17	91.609	112.364	122,7	18.646	26.548	142,4
Srednje veliki	18	13	5	86.381	84.508	97,8	18.430	114.955	623,8
Veliki	2	0	2	5.927	0	0,0	31.019	21.256	68,5
Ukupno	1.222	847	375	233.808	271.036	115,9	91.500	199.977	218,6
Državno	15	8	7	784	721	91,9	834	3.005	360,5
Privatno	1.181	822	359	217.916	250.633	115,0	90.317	181.114	200,5
Zadružno	11	7	4	258	469	182,1	16	180	>>100
Mješovito	15	10	5	14.850	19.213	129,4	333	15.678	>>100
Ukupno	1.222	847	375	233.808	271.036	115,9	91.500	199.977	218,6

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Promatramo li financijske rezultate u 2020. godini prema oblicima vlasništva, evidentno je kako su na ukupne rezultate najviše utjecali poduzetnici u privatnom vlasništvu, što je očekivano s obzirom na njihovu brojnost. Tako je u 2020. godini od ukupnog broja poduzetnika županije (1.222), njih 1.181 bilo u privatnom vlasništvu, s tim da je 822 poduzetnika ostvarilo dobit razdoblja od 250,6 milijuna kuna, a 359 poduzetnika iskazalo je gubitak razdoblja u iznosu od 181,1 milijuna kuna, što je rezultiralo s neto dobiti u iznosu od 69,5 milijuna kuna.

U državnom vlasništvu bilo je 15 poduzetnika od kojih je 8 poduzetnika ostvarilo dobit razdoblja u iznosu od 721 tisuću kuna, a sedam gubitaša iskazala su gubitak razdoblja u iznosu od 3 milijuna kuna te je neto dobit promatrane skupine iznosila 2,3 milijuna kuna. U zadružnom vlasništvu bilo je 11

poduzetnika od kojih je 7 iskazalo dobit razdoblja od 469 tisuća kuna, a četiri poduzetnika gubitak razdoblja u iznosu od 180 tisuća kuna, što ukupno čini neto dobit od 289 tisuća kuna. U mješovitom vlasništvu bilo je 15 poduzetnika, od toga je 10 dobitaša koji su iskazali dobit razdoblja u iznosu 19,2 milijuna kuna i pet gubitaša koja su iskazali 15,7 milijuna kuna gubitka razdoblja (neto dobit od 3,5 milijuna kuna).

Tablica 13. Rang lista top 10 poduzetnika po dobiti razdoblja Virovitičko-podravске županije u 2020. godini

R.br.	Naziv	Sjedište	Dobit razdoblja (u tisućama kuna)
1.	RADLOVAC DD	ORAHOVICA	20.216
2.	HRVATSKI DUHANI D.D.	VIROVITICA	16.271
3.	PP ORAHOVICA D.O.O.	ZDENCI	10.600
4.	MESOPRERADA D.O.O.	SLATINA	10.145
5.	CIPRIJANOVIĆ D.O.O.	ORAHOVICA	7.788
6.	PAN PARKET D.O.O.	ČAČINCI	7.630
7.	NUTRIS FARM D.O.O.	SLATINA	7.056
8.	PROXIMA HERBS D.O.O.	GRADINA	6.462
9.	AURIC TIMBER D.O.O.	SLATINA	6.256
10.	HIDROCOM D.O.O.	PITOMAČA	5.963
Ukupno TOP 10 poduzetnika po dobiti razdoblja			98.385
Udio TOP 10 poduzetnika po dobiti razdoblja u dobiti razdoblja poduzetnika županije			36,3%

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prvih 10 poduzetnika prema dobiti razdoblja u Virovitičko-podravskoj županiji ostvarilo je ukupno 98,4 milijuna kuna, što je 36,3% od ukupne dobiti razdoblja svih poduzetnika županije. Udio 10 najvećih gubitaša u gubitku razdoblja poduzetnika na razini Virovitičko-podravске županije u 2020. godini bio je 76,6%, a oni su u 2020. godini iskazali gubitak razdoblja od 153,2 milijuna kuna.

Tablica 14.: Rang lista top 10 poduzetnika po gubitku razdoblja Virovitičko-podravске županije u 2020. godini

R.br.	Naziv	Sjedište	Gubitak razdoblja (u tisućama kuna)
1.	DIBA D.O.O.	Suhopolje	50.841
2.	KERAMIKA MODUS D.O.O.	Orahovica	35.361
3.	AGRODUHAN D.O.O.	Slatina	15.381
4.	MARINADA D.O.O.	Slatina	14.073
5.	INVEST AGRO D.O.O.	Slatina	9.517
6.	SILOSI PITOMAČA D.O.O.	Pitomača	8.274
7.	TVIN D.O.O.	Virovitica	7.183
8.	ANAMIL D.O.O.	Milanovac (kod Virovitice)	5.049
9.	AGROKOM NATURA D.O.O.	Slatina	3.854
10.	TRGOCENTAR D.D.	Virovitica	3.618
Ukupno TOP 10 poduzetnika po gubitku razdoblja			153.152
Udio TOP 10 poduzetnika po gubitku razdoblja u gubitku razdoblja poduzetnika županije			76,6%

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

2.10 Dobit i gubitak razdoblja poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji prema područjima djelatnosti

Od 1.147 poduzetnika, najveći broj je u području djelatnosti trgovine, ukupno 279 poduzetnika, od kojih je 191 poslovao s dobiti, a 88 njih sa gubitkom. U navedenom je području djelatnosti ostvaren najveći neto gubitak u iznosu od 49,7 milijuna kuna, dok je u prethodnoj godini ostvarena neto dobit od 16,6 milijuna kuna.

Tablica 15. Top pet područja djelatnosti s najvećom neto dobiti poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji u 2020. god (iznosi u tisućama kn)

Opis šifre djelatnosti	Broj poduzetnika			Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)		
	svih	dobitaša	gubitaša	2019.	2020.	Indeks
A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	147	110	37	45.308	27.649	61,0
C) Prerađivačka industrija	220	163	57	22.923	25.758	112,4
B) Rudarstvo i vađenje	2	1	1	11.570	20.201	174,6
F) Građevinarstvo	126	89	37	15.297	19.185	125,4
M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	132	105	27	17.063	18.151	106,4
Ukupno	627	468	159	112.162	110.943	98,9

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Poduzetnici u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, u 2020. godini, ostvarili su najveću neto dobit u iznosu od 27,6 milijuna kuna, što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje od 39,0%.

Tablica 16. Područja djelatnosti u kojima su poduzetnici u Virovitičko-podravskoj županiji ostvarili neto gubitak u 2020. godini (iznosi u tisućama kn)

Opis šifre djelatnosti	Broj poduzetnika			Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)		
	svih	dobitaša	gubitaša	2019.	2020.	Indeks
G) Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	279	191	88	16.557	-49.717	-
D) Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	32	12	20	4.795	-2.204	-
I) Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	68	33	35	-941	-1.761	187,2
S) Ostale uslužne djelatnosti	26	12	14	52	-319	-
R) Umjetnost, zabava i rekreacija	13	7	6	24	-119	-
K) Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2	1	1	35	-103	-
O) Fizičke osobe bez djelatnosti	1	0	1	-13	-31	243,4
Ukupno	421	256	165	20.510	-54.255	-

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

U sedam područja djelatnosti, na razini Virovitičko-podravske županije, poduzetnici su u 2020. godini poslovali s neto gubitkom. Ukupno je u tih sedam djelatnosti iskazano 54,3 milijuna kuna neto gubitka.

2.11 Financijski rezultati poduzetnika Virovitičko-podravske županije prema veličini i prema vlasništvu

Analiza prema kriteriju veličine poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2019. godini (kriterij veličine prema Zakonu o računovodstvu pokazala je da je najviše mikro poduzetnika (1.031). Kod mikro poduzetnika bilo je 2.789 zaposlenih, što je u odnosu na 2019. godinu rast od 8,9%.

Veliki poduzetnici zapošljavali su 665 radnika, što je smanjenje od 25,4% u odnosu na 2019. Srednje veliki poduzetnici (18) imali su 1.936 zaposlenih u 2020. (povećanje od 1,4%), a kod malih poduzetnika se broj zaposlenih povećao za 0,9%. Mali poduzetnici imali su najviše zaposlenih u 2020. (3.715).

Prema financijskim rezultatima poslovanja u 2020. godini, mikro i mali poduzetnici ostvarili su pozitivan konsolidirani financijski rezultat – neto dobit, dok su srednje veliki i veliki poduzetnici iskazali neto gubitak.

Najbolji financijski rezultat od 85,8 milijuna kuna ostvarili su mali poduzetnici, a slijede ih mikro poduzetnici sa 36,9 milijuna kuna neto dobiti (tablica 19.).

Mikro poduzetnici su u 2020. godini ostvarili ukupne prihode u iznosu od 989,9 milijuna kuna, što je povećanje od 15,7% u odnosu na 2019. Istovremeno, ukupni rashodi povećani su za 14,8% (ostvareno 943,4 milijuna kuna ukupnih rashoda).

Ukupni prihodi velikih poduzetnika u 2020. su godini iznosili 276 milijuna kuna, što je smanjenje od 32,7% u odnosu na 2019. godinu. Ukupni rashodi iznosili su 297,1 milijuna kuna i manji su za 31,5%.

Skupina malih poduzetnika (njih 171) ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 2,1 milijardu kuna i ukupne rashode od 1,97 milijardi kuna. Prihodi su rasli za 0,9%, a rashodi za 0,3%.

Srednje veliki poduzetnici ostvarili su ukupne prihode od 1,46 milijardi kuna (smanjenje od 17,1%) i ukupne rashode od 1,47 milijardi kuna (smanjenje od 11,9%).

Mikro i mali poduzetnici u ukupnim rezultatima poslovanja poduzetnika županije u 2020. godini imali su sljedeće udjele (ukupno): 98,4% udjela u broju svih poduzetnika, 71,4% u broju zaposlenih, 63,9% udjela u ukupnim prihodima, 62,2% udjela u ukupnim rashodima, 68,8% udjela u dobiti razdoblja, 31,9% udjela u gubitku razdoblja, 34,4% u izvozu te 58,8% u uvozu.

Srednje veliki i veliki poduzetnici u ukupnim rezultatima poslovanja poduzetnika županije u 2020. godini pokazuju sljedeće udjele: 1,6% udjela u broju svih poduzetnika, 28,6% udjela u broju zaposlenih uz ostvarenje 36,1% ukupnih prihoda, 37,8% ukupnih rashoda, 31,2% dobiti razdoblja, 68,1% gubitka razdoblja, 65,6% izvoza te 41,2% uvoza.

Tablica 17. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2020. godini – prema veličini poduzetnika (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Opis	Ukupno	Mikro		Mali		Srednje veliki		Veliki	
		Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
Broj poduzetnika	1.222	1.031	84,4	171	14,0	18	1,5	2	0,2
Broj zaposlenih	9.105	2.789	30,6	3.715	40,8	1.936	21,3	665	7,3
Ukupni prihodi	4.799.315	989.899	20,6	2.076.260	43,3	1.457.195	30,4	275.961	5,8
Ukupni rashodi	4.686.247	943.439	20,1	1.973.415	42,1	1.472.255	31,4	297.138	6,3
Dobit prije oporezivanja	312.914	83.627	26,7	129.393	41,4	99.894	31,9	0	0,0
Gubitak prije oporezivanja	199.847	37.167	18,6	26.548	13,3	114.955	57,5	21.177	10,6
Porez na dobit	42.009	9.515	22,7	17.029	40,5	15.387	36,6	79	0,2

Opis	Ukupno	Mikro		Mali		Srednje veliki		Veliki	
		Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
Dobit razdoblja	271.036	74.164	27,4	112.364	41,5	84.508	31,2	0	0,0
Gubitak razdoblja	199.977	37.219	18,6	26.548	13,3	114.955	57,5	21.256	10,6
Konsolidirani financ. rezultat dobit (+) ili gubitak (-) razdoblja	71.058	36.945	52,0	85.816	120,8	-30.447	-	-21.256	-
Izvoz	1.061.289	91.320	8,6	274.032	25,8	585.806	55,2	110.131	10,4
Uvoz	351.334	70.199	20,0	136.450	38,8	101.670	28,9	43.015	12,2
Trgovinski saldo	709.955	21.121	3,0	137.582	19,4	484.137	68,2	67.116	9,5
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	131.031	10.070	7,7	69.033	52,7	50.864	38,8	1.064	0,8

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Analiza rezultata poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2020. godini, prema oblicima vlasništva, pokazala je značajan udio poduzetnika u privatnom vlasništvu, jednako kao i na razini ukupnog gospodarstva Hrvatske. Njihov udio u broju poduzetnika na razini županije u 2020. godini bio je 96,6%, a u broju zaposlenih 91,2%. Udio poduzetnika u privatnom vlasništvu u ukupnim prihodima bio je 91,2%, u ukupnim rashodima 91,2%, u dobiti razdoblja 92,5% i u gubitku razdoblja 90,6%.

Uz poduzetnike u privatnom vlasništvu, ostale skupine poduzetnika imaju skromnije udjele. Udio poduzetnika u financijskim rezultatima poslovanja poduzetnika županije po svim oblicima vlasništva prikazan je u tablici 19.

Tablica 18. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2020. godini – po oblicima vlasništva (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Opis	Ukupno	Državno		Privatno		Zadružno		Mješovito	
		Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
Broj poduzetnika	1.222	15	1,2	1.181	96,6	11	0,9	15	1,2
Broj zaposlenih	9.105	408	4,5	8.306	91,2	15	0,2	376	4,1
Ukupni prihodi	4.799.315	153.289	3,2	4.379.366	91,2	4.532	0,1	262.128	5,5
Ukupni rashodi	4.686.247	155.334	3,3	4.272.508	91,2	4.182	0,1	254.224	5,4
Dobit prije oporezivanja	312.914	960	0,3	287.842	92,0	530	0,2	23.583	7,5
Gubitak prije oporezivanja	199.847	3.005	1,5	180.983	90,6	180	0,1	15.678	7,8
Porez na dobit	42.009	239	0,6	37.339	88,9	61	0,1	4.370	10,4
Dobit razdoblja	271.036	721	0,3	250.633	92,5	469	0,2	19.213	7,1
Gubitak razdoblja	199.977	3.005	1,5	181.114	90,6	180	0,1	15.678	7,8
Konsolidirani financ. rezultat dobit (+) ili gubitak (-) razdoblja	71.058	-2.284	-	69.519	97,8	289	0,4	3.534	5,0
Izvoz	1.061.289	0	0,0	931.822	87,8	0	0,0	129.468	12,2
Uvoz	351.334	3	0,0	341.686	97,3	0	0,0	9.646	2,7
Trgovinski saldo	709.955	-3	0,0	590.136	83,1	0	0,0	119.822	16,9
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	131.031	33.618	25,7	96.216	73,4	0	0,0	1.198	0,9

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Poduzetnici u privatnom, zadružnom i mješovitom vlasništvu su ostvarili pozitivan financijski rezultat – neto dobit. Najveću neto dobit ostvarili su poduzetnici u području privatnog vlasništva, a tome su pridonijela društva RADLOVAC d.d. (20,2 milijuna kuna), PP ORAHOVICA d.o.o. (10,6 milijuna kuna), MESOPRERADA d.o.o. (10,1 milijun kuna), CIPRIJANOVIĆ d.o.o. (7,8 milijuna kuna). U zadružnom vlasništvu najveću dobit razdoblja ostvarilo je društvo SJEMENARSKA ZADRUGA

GRAMINEA (199 tisuća kuna), a u mješovitom vlasništvu prvi po dobiti razdoblja je društvo HRVATSKI DUHANI d.d. sa 16,3 milijuna kuna.

Najviše zaposlenih kod poduzetnika u privatnom vlasništvu imali su TVIN d.o.o. (560), CIPRIJANOVIĆ d.o.o. (330) i PP ORAHOVICA d.o.o. (242). U području državnog vlasništva, društvo s najviše zaposlenih je FLORA VTC d.o.o. sa 158 zaposlenih, a slijede SLATINA KOM d.o.o. sa 67 zaposlenih te PAPUK d.o.o. sa 44 zaposlenih.

2.12 Financijski rezultati poduzetnika Virovitičko-podravske županije po područjima djelatnosti

Analiza poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2020. godini, prema područjima djelatnosti, pokazala je kako su najbrojniji poduzetnici u sljedećim područjima djelatnosti: G - Trgovina na veliko i malo (279), C – Prerađivačka industrija (220) i A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (147).

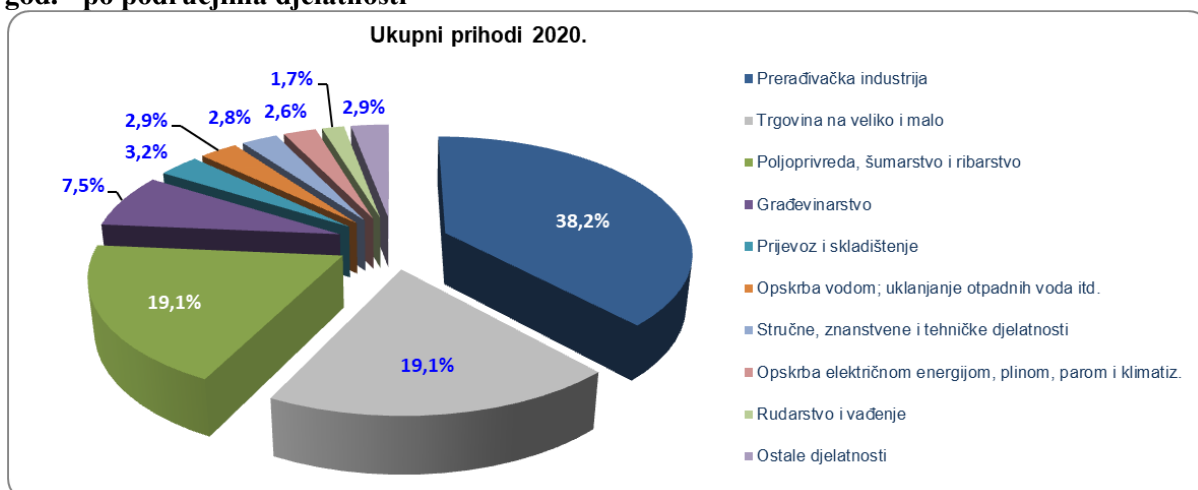
Prema kriteriju broja zaposlenih izdvajaju se poduzetnici u prethodno spomenuta tri područja djelatnosti: C - Prerađivačka industrija, G - Trgovina na veliko i malo i A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Kod poduzetnika prerađivačke industrije bilo je najviše zaposlenih, 4.141 ili 45,5% od ukupno zaposlenih kod poduzetnika u županiji. Druga značajna skupina su poduzetnici u djelatnosti G – Trgovina na veliko i malo. U 2020. godini kod poduzetnika Virovitičko-podravske županije, u navedenoj djelatnosti bilo je 1.080 zaposlenih ili 11,9% od ukupno zaposlenih na razini županije. Na trećem su mjestu poduzetnici u području A- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, kod kojih je u 2020. godini bilo 1.028 zaposlenika ili 11,3% od ukupno zaposlenih na razini županije.

Poduzetnici u prerađivačkoj industriji (C), njih 220, ostvarili su najveće ukupne prihode u iznosu od 1,83 milijardi kuna kao i najveće ukupne rashode od 1,79 milijardi kuna. Poduzetnici u navedenoj djelatnosti sudjeluju u ukupnim prihodima sa 38,2%, a u ukupnim rashodima sa 38,3%.

Analiza poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2020. godini, prema područjima djelatnosti, pokazala je da su prema neto dobiti najveći pozitivan doprinos u ukupnim rezultatima dali poduzetnici čija je pretežita djelatnost u području djelatnosti A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, C- Prerađivačka industrija, B – Rudarstvo i vađenje, F – Građevinarstvo, M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti i H – Prijevoz i skladištenje. Poduzetnici u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, njih 110, u 2020. godini ostvarili su dobit razdoblja u iznosu od 54,1 milijun kuna, dok je 37 poduzetnika iskazalo gubitak razdoblja u iznosu od 26,5 milijuna kuna te je na razini ove djelatnosti iskazana neto dobit u iznosu od 27,6 milijuna kuna, što je najbolji rezultat na razini područja djelatnosti prema neto dobiti poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji u 2020. godini.

Grafikon 2. Ukupni prihodi poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji u 2020. god. - po područjima djelatnosti

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Najveći neto gubitak u 2020. godini iskazali su poduzetnici u području G – Trgovina na veliko i malo, u iznosu od 49,7 milijuna kuna. Promatrano s razine ukupnog poduzetništva Virovitičko-podavske županije, dobit veća od gubitka ostvarena je u 12 djelatnosti, a negativan konačni rezultat iskazan je u sedam djelatnosti.

Tablica 19. Broj poduzetnika i zaposlenih, ukupan prihod i dobit ili gubitak razdoblja poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji po područjima djelatnosti u 2020. godini (iznosi u tisućama kuna)

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupni prihodi	Dobit ili gubitak razdoblja
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	147	1.028	916.322	27.649
B Rudarstvo i vađenje	2	83	82.766	20.201
C Prerađivačka industrija	220	4.141	1.832.460	25.758
D Opskrba elekt. energ. plin. parom i klimatizacija	32	87	122.673	-2.204
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	15	350	141.520	89
F Građevinarstvo	126	836	358.313	19.185
G Trgovina na veliko i malo; popravak motor. vozila i motocik.	279	1.080	917.866	-49.717
H Prijevoz i skladištenje	69	301	152.477	5.602
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	68	297	47.855	-1.761
J Informacije i komunikacije	28	112	36.233	4.844
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2	1	167	-103
L Poslovanje nekretninama	8	1	1.577	214
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	132	467	134.634	18.151
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	20	87	18.125	1.001
O Javna uprava i obrana; obvezno soc. osigur.	-	-	-	-
P Obrazovanje	12	40	6.872	356
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	22	126	18.441	2.263
R Umjetnost, zabava i rekreacija	13	19	3.045	-119
S Ostale uslužne djelatnosti	26	49	7.805	-319

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupni prihodi	Dobit ili gubitak razdoblja
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca	-	-	-	-
0 Subjenti (fizičke osobe) bez djelatnosti	1	0	163	-31
Ukupno sve djelatnosti	1.222	9.105	4.799.315	71.058

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Najveća dobit razdoblja je iskazana u djelatnosti C- prerađivačka industrija i to u iznosu od 96,2 milijuna kuna.

2.13 Financijsko stanje poduzetnika Virovitičko-podravске županije

Neto vrijednost imovine poduzetnika Virovitičko-podravске županije prema stanju od 31.12.2020. godine iznosila je 1,2 milijarde kuna i u odnosu na stanje 31.12.2019. godine smanjena je za 0,5%. Najveći udio u imovini poduzetnika Virovitičko-podravске županije, koji su predali svoje financijske izvještaje za 2020. godinu u Registar godišnjih financijskih izvještaja, imaju poduzetnici čija je pretežita djelatnost u području prerađivačke industrije (33,0%); poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (19,7%); trgovine na veliko i malo (11,9%) i opskrbe vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (10,9%).

Tablica 20. Struktura imovine poduzetnika sa sjedištem na području Virovitičko-podravске županije i RH, prema stanju od 31.12.2020. (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Opis	Virovitičko-podravska županija		Republika Hrvatska	
	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	74	0,001	242.023	0,0
Dugotrajna imovina	3.828.823	56,8	818.759.418	65,8
Kratkotrajna imovina	2.901.076	43,0	404.427.465	32,5
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obraćunati prihodi	14.183	0,2	21.000.128	1,7
Ukupna aktiva	6.744.156	100,0	1.244.429.034	100,0

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Poduzetnici Virovitičko-podravске županije, krajem 2020. godine, raspolagali su s udjelom od 0,5% ukupne imovine poduzetnika Hrvatske, obveznika poreza na dobit.

Tablica 21. Struktura kapitala i obveza poduzetnika sa sjedištem na području Virovitičko-podravске županije i RH, prema stanju od 31.12.2020. godine (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Opis	Virovitičko-podravska županija		Republika Hrvatska	
	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
Kapital i rezerve	2.636.447	39,1	491.681.721	39,5
Rezerviranja	62.389	0,9	17.710.491	1,4
Dugoročne obveze	1.053.760	15,6	327.850.626	26,3
Kratkoročne obveze	2.302.462	34,1	333.147.751	26,8
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	689.099	10,2	74.038.446	5,9
Ukupna pasiva	6.744.156	100,0	1.244.429.034	100,0

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prema veličini poduzetnika, najveći udio u ukupnoj imovini županije imaju mali poduzetnici (40,3%), zatim slijede srednje veliki poduzetnici (30,2%), dok mikro poduzetnici imaju 25,9% udjela. Veliki

poduzetnici sudjeluju sa 3,6% udjela u ukupnoj imovini.

Prema oblicima vlasništva, najveći udio u ukupnoj imovini županije imaju poduzetnici u privatnom vlasništvu (81,5% udjela u ukupnoj imovini), poduzetnici u državnom sektoru sudjeluju sa 11,3% udjela, poduzetnici u mješovitom vlasništvu sa 7,1%, dok poduzetnici iz zadružnog vlasništva sudjeluju s udjelom manjim od 0,1%.

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja odnos dugotrajne imovine te kapitala i rezervi i dugoročnih obveza. Spomenuti koeficijent bi trebao biti manji od 1,0 jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina. Koeficijent financijske stabilnosti za 2020. godinu promatrane županije je 1,02, dok je kod poduzetnika RH 0,98. Pri svakoj analizi potrebno je uzeti u obzir i strukturu gospodarstva koja uvjetuje i adekvatnu strukturu imovine.

Analiza strukture imovine poduzetnika Virovitičko-podravskе županije, sa stanjem krajem 2020. godine, pokazuje strukturu u kojoj prevladava dugotrajna imovina s udjelom od 56,8%, slijedi kratkotrajna imovina s udjelom od 43,0%, potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital s manje od 0,01% udjela te plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi s udjelom od 0,2%.

Ako usporedimo strukturu ukupnih izvora sredstava poduzetnika na razini Virovitičko-podravskе županije sa strukturom izvora sredstava poduzetnika na razini Republike Hrvatske, uočavamo da su poduzetnici Virovitičko-podravskе županije imali 39,1% vlastitih sredstava – kapitala, a poduzetnici na razini Hrvatske 39,5%.

Poduzetnici Virovitičko-podravskе županije pokrivali su 39,1% ukupne imovine vlastitim sredstvima - kapitalom i rezervama, dok se 0,9% odnosi se na rezerviranja. Udio kratkoročnih obveza je 34,1%, dugoročne obveze imaju udio od 15,6% u ukupnim izvorima financiranja, a odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja sudjeluje sa 10,2% udjela. Za usporedbu, poduzetnici Republike Hrvatske 39,5% svoje imovine pokrivaju kapitalom i rezervama, a 53,1% dugoročnim i kratkoročnim obvezama.

2.14 Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravskе županije

Poslovne rezultate (ukupan prihod, ukupan rashod, dobit prije oporezivanja, dobit razdoblja itd.) pojedinog poduzetnika pratimo iz godišnjeg financijskog izvještaja, a zbirne rezultate poduzetnika pratimo prema pretežitoj djelatnosti u kojima su poduzetnici registrirani, odnosno u kojoj ostvaruju najveću novostvorenu vrijednost. Temeljem tih financijskih podataka utvrđuje se uspjeh ili neuspjeh poslovanja u nekoj poslovnoj godini, kako za pojedinog poduzetnika, tako i za grupaciju poduzetnika (djelatnosti).

Poslovne rezultate možemo mjeriti i izvedenim pokazateljima, stavljanjem u odnos određenih podataka iz godišnjih financijskih izvještaja. Na taj način moguće je utvrditi npr. produktivnost po zaposlenom za pojedinog poduzetnika, produktivnost za njegovu grupaciju (djelatnost) i utvrditi njegov položaj u odnosu na prosjek grupacije i komparirati ga s drugim poduzetnicima iste branše.

Tablica 22. Pokazatelji produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja poduzetnika s područja Virovitičko-podravске županije i Republike Hrvatske u 2019. i 2020. godini

(iznosi u kunama i %)

Naziv pokazatelja	Virovitičko-podravska županija		RH	
	2019.	2020.	2019.	2020.
I Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti				
1. Koeficijent trenutne likvidnosti	0,13	0,14	0,19	0,22
2. Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,61	0,60	0,78	0,79
3. Koeficijent tekuće likvidnosti	1,04	0,97	1,04	1,04
4. Koeficijent financijske stabilnosti	0,97	1,02	0,98	0,98
II Pokazatelji zaduženosti				
1. Koeficijent zaduženosti	0,60	0,60	0,59	0,59
2. Koeficijent vlastitog financiranja	0,40	0,40	0,41	0,41
3. Koeficijent financiranja	1,51	1,50	1,41	1,44
4. Faktor zaduženosti (broj godina)	4,34	3,55	4,42	3,92
5. Stupanj pokrića dugotr. imov. vlastitim izvorima	69,48	70,49	62,60	62,22
6. Stupanj pokrića dugotr. imov. dugoroč. izvorima	103,49	98,01	102,22	102,26
III Pokazatelji obrtaja i dana naplate kratkotrajnih potraž.				
1. Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,75	0,71	0,65	0,60
2. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,78	1,65	2,02	1,84
3. Vrijeme naplate kratkotrajnih potraživanja, u danima		74,16		81,27
4. Vrijeme naplate potraživanja od kupaca, u danima		58,12		54,86
IV Pokazatelji uspješnosti poslovanja				
1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	103,80	102,41	105,38	103,75
2. Ekonomičnost redovnog poslovanja, u %	104,35	103,20	106,10	104,67
3. Rentabilnost prometa bruto, u %	3,66	2,36	5,10	3,62
4. Rentabilnost prometa neto, u %	2,80	1,48	4,06	2,82
5. Rentabilnost ukupne imovine bruto, u %	2,74	1,68	3,32	2,16
6. Rentabilnost ukupne imovine neto, u %	2,10	1,05	2,65	1,69
7. Rentabilnost vlastitog kapitala, u %	5,27	2,63	6,39	4,12
V Pokazatelji po zaposlenom				
1. Ukupni prihodi po zaposlenom, u kunama	561.884	527.108	826.515	784.747
2. Poslovni prihodi po zaposlenom, u kunama	556.769	518.143	812.992	770.480
3. Ukupni rashodi po zaposlenom, u kunama	541.321	514.689	784.349	756.355
4. Dobit ili gubitak razdoblja po zaposlenom, u kunama	15.739	7.804	33.590	22.123
5. Imovina po zaposlenom, u kunama	749.961	740.709	1.269.889	1.312.863
Broj poduzetnika		1.222		139.009

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prema financijskim pokazateljima poslovanja za poduzetnike Virovitičko-podravске županije, 2020. godina bila je nešto manje uspješna od 2019. godine. Smanjeni su pokazatelji ekonomičnosti i rentabilnosti i rashodi po zaposlenom pa je produktivnost po zaposlenom mjerena dobiti po zaposlenom, smanjena.

2.15 Analiza rezultata poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije po gradovima i općinama

Promatramo li rezultate poslovanja poduzetnika na razini Virovitičko-podravske županije, možemo zaključiti da se prema gotovo svim kriterijima prezentiranim u tablici 23., među gradovima i općinama ističu poduzetnici sa sjedištem u Virovitici. Na rang listi gradova i općina Virovitičko-podravske županije, poduzetnici Virovitice u 2020. godini prvi su po broju poduzetnika (472), po broju zaposlenih (3.790), ukupnom prihodu (1,7 milijardi kuna), dobiti razdoblja (81,6 milijuna kuna), gubitku razdoblja (31,4 milijuna kuna) i po neto dobiti (50,2 milijuna kuna).

Iza Virovitice, prema brojnosti poduzetnika, slijede: Slatina (224), Pitomača (175) i Orahovica (76), a u svim drugim gradovima i općinama broj poduzetnika kreće se od 6 (Nova Bukovica) do 57 (Suhopolje).

Tablica 23. Osnovni financijski podaci poslovanja poduzetnika u gradovima* i općinama Virovitičko-podravske županije u 2020. godini (iznosi u tisućama kuna)

Naziv županije /grada/općine	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja		Neto dobit/gubitak	
	Broj	Rang u RH	Broj	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH
Republika Hrvatska	139.009	0	947.874	0	743.841.185	0	45.922.062	0	24.951.973	0	20.970.089	0
Virovitičko-podravska županija	1.222	19	9.105	19	4.799.315	19	271.036	20	199.977	15	71.058	16
Crnac	11	512	37	512	33.769	458	993	501	1.002	368	-9	433
Čačinci	17	459	258	278	148.616	252	9.318	253	984	371	8.334	186
Čađavica	24	399	168	338	111.373	296	8.447	266	283	463	8.164	191
Gradina	25	395	114	415	123.001	286	12.480	208	491	430	11.989	152
Lukač	42	294	272	267	129.577	274	6.979	299	2.859	263	4.120	256
Mikleuš	10	519	77	448	27.709	472	723	519	62	530	661	386
Nova Bukovica	6	541	22	535	25.831	479	3.479	379	65	528	3.414	273
Orahovica*	76	202	1.032	109	401.606	140	42.620	94	38.986	59	3.634	267
Pitomača	175	91	1.040	108	544.346	111	32.585	110	11.240	134	21.345	109
Slatina*	224	78	1.414	87	981.470	77	50.194	83	55.193	44	-5.000	487
Sopje	23	407	96	428	61.621	388	2.592	416	1.393	330	1.199	355
Suhopolje	57	248	266	272	188.484	226	3.749	368	52.163	49	-48.414	541
Špišić Bukovica	30	360	153	359	101.607	318	3.354	386	463	434	2.891	292
Virovitica*	472	36	3.790	30	1.665.288	49	81.567	55	31.351	73	50.216	56
Voćin	21	424	117	411	43.213	431	1.271	482	2.669	273	-1.398	462
Zdenci	9	523	249	285	211.803	205	10.684	230	773	394	9.911	169

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prema broju zaposlenih, iza poduzetnika Virovitice (3.790) i Slatine (1.414), slijede poduzetnici Pitomače (1.040) i Orahovice (1.032) i Lukača (272). U općinama Zdenci (27,7) i Čačinci (15,2) te gradu Orahovici (13,6) u prosjeku je bilo najviše zaposlenih po poduzetniku.

Najveći su prihod ostvarili poduzetnici sa sjedištem u Virovitici, Slatini, Pitomači i Orahovici.

Od ukupno 16 gradova i općina Virovitičko-podravске županije, pozitivno su poslovali (neto dobit) poduzetnici u dva grada i 10 općina (ukupno 12). Najveću neto dobit iskazali su poduzetnici sa sjedištem u Virovitici, a najmanju u općini Mikleuš. Negativan konsolidirani rezultat ostvarili su poduzetnici sa sjedištem u općinama Suhopolje, Crnac i Voćin.

2.16 Bruto domaći proizvod

Tablica 24. Bruto domaći proizvod (iznos u tisućama kuna)

Godine	2015		2016		2017		2018		Indeks 2018/2015
	Bruto domaći proizvod, tis. HRK	Bruto domaći proizvod d po stanovni ku, HRK	Bruto domaći proizvod, tis. HRK	Bruto domaći proizvod po stanovnik u, HRK	Bruto domaći proizvod, tis. HRK	Bruto domaći proizvod po stanovniku , HRK	Bruto domaći proizvod, tis. HRK	Bruto domaći proizvod d po stanovni ku, HRK	
Republika Hrvatska	339.662.620	80.718	351.196.904	84.171	367.501.034	88.986	385.376.571	92.389	114,46
Kontinental na Hrvatska	230.686.405	82.103	237.843.736	85.506	247.890.604	90.240	260.704.917	93.282	113,62
Grad Zagreb	115.713.427	144.520	119.098.839	148.410	125.195.577	155.760	132.092.013	170.882	118,24
Zagrebačka	19.400.536	61.258	19.958.099	63.500	21.128.358	67.759	22.668.623	73.113	119,35
Krapinsko- zagorska	6.598.222	51.146	6.988.998	54.702	7.386.949	58.416	7.689.219	59.627	116,58
Varaždinska	11.458.737	66.602	12.058.151	70.696	12.813.311	75.914	14.042.268	82.062	123,21
Koprivničko -križevačka	6.970.307	62.013	7.234.518	65.202	7.391.391	67.630	7.372.448	65.586	105,76
Međimurska	7.499.583	66.595	7.867.584	70.234	8.276.669	74.523	8.598.892	77.567	116,48
Bjelovarsko -bilogorska	6.155.980	54.082	6.439.706	57.577	6.520.800	59.369	6.966.926	60.126	111,18
Virovitičko -podravska	3.502.399	43.405	3.652.206	46.194	3.730.998	48.338	4.038.572	49.131	113,19
Požeško- slavonska	3.345.920	45.454	3.411.922	47.485	3.479.947	49.840	3.757.659	49.846	109,66
Brodsko- posavska	6.689.378	44.212	6.905.245	46.648	7.228.800	50.175	7.651.408	49.748	112,52
Osječko- baranjska	18.539.815	62.934	19.155.758	66.098	19.250.870	67.872	19.366.366	65.382	103,89
Vukovarsko -srijemska	7.847.390	46.281	8.097.866	48.923	8.351.806	52.211	8.814.445	50.673	109,49
Karlovačka	7.312.420	59.874	7.588.263	63.045	7.688.939	64.908	7.789.171	62.503	104,39
Sisačko- moslavačka	9.652.291	60.110	9.386.582	59.775	9.446.190	61.801	9.856.908	59.241	98,56
Jadranska Hrvatska	108.976.215	77.937	113.353.167	81.501	119.610.430	86.496	124.671.654	90.577	116,22
Primorsko- goranska	29.327.315	100.479	29.827.262	103.047	31.159.065	108.614	32.153.787	111.413	110,88
Ličko- senjska	2.951.492	61.900	3.023.258	64.532	3.188.248	69.359	3.284.266	66.848	107,99
Zadarska	10.994.008	64.514	11.495.913	67.791	12.467.799	73.860	13.532.983	81.338	126,08
Šibensko- kninska	6.563.235	62.912	6.800.742	66.076	7.370.763	72.642	7.731.117	73.132	116,24
Splitsko- dalmatinska	28.244.087	62.275	29.458.824	65.170	30.828.955	68.506	32.213.453	72.554	116,51
Istarska	20.901.004	100.437	22.186.171	106.652	23.167.564	111.267	23.808.036	117.231	116,72
Dubrovačko -neretvanska	9.995.074	81.707	10.560.998	86.591	11.428.036	94.059	11.948.012	99.968	122,35

Izvor: Državni zavod za statistiku

Bruto domaći proizvod je mjera vrijednosti proizvodnje roba i usluga u pojedinoj zemlji ili regiji tijekom jedne godine. Stoga što je vrijednost BDP-a veća, radi se o gospodarski snažnijem području, a stvarne vrijednosti BDP-a pokazuju velike razlike među ekonomskim grupacijama, zemljama ili regijama. Veličina BDP-a prikazuje gospodarsku snagu pojedinih zemalja ili regija, ali je taj BDP potrebno staviti u odnos s brojem stanovnika.

U Tablici 26. vidljivo je da je BDP u 2018. godini porastao za 5.726 kuna po glavi stanovnika u odnosu na 2015. godinu što je porast za 13,19%. Možemo konstatirati kako BDP u Virovitičko – podravskoj županiji ima bržu i stabilniju tendenciju rasta od 10 drugih županija na području RH te možemo očekivati kako će u narednim godinama BDP Virovitičko - podravske županije po glavi stanovnika premašiti vrijednost 3 do 4 županije na području RH koje su u ovom trenutku ispred Virovitičko – podravske županije po pitanju vrijednosti BDP-a po glavi stanovnika.

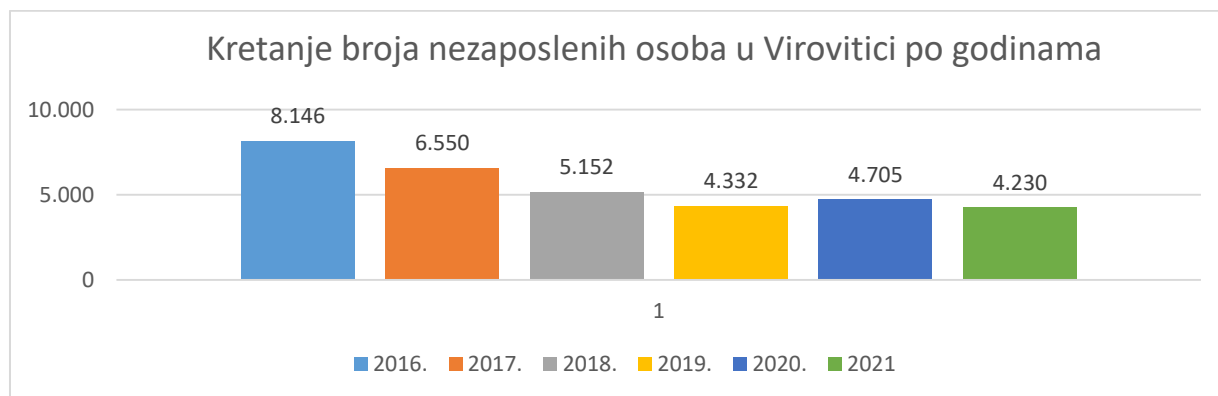
3. INFORMACIJA O NEZAPOSLENOSTI I ZAPOSLENOSTI NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Tablica 25. Kretanje broja nezaposlenih osoba u Virovitičko-podravskoj županiji po mjesecima i godinama

Mjeseci	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Smanjenje nezaposlenih 2021/2019
1.	9.433	8.123	6.493	5.294	4.568	4.907	-7%
2.	9.523	8.096	6.468	5.268	4.451	4.932	-6%
3.	9.115	7.634	5.969	4.934	4.677	4.622	-6%
4.	8.455	6.937	5.449	4.499	4.859	4.363	-3%
5.	7.964	6.200	4.983	3.994	4.884	4.196	5%
6.	7.647	5.807	4.679	3.914	4.668	3.957	1%
7.	7.697	5.880	4.702	3.969	4.861	4.004	1%
8.	7.637	5.926	4.601	3.956	4.753	3.922	-1%
9.	7.311	5.701	4.381	3.808	4.628	3.660	-4%
10.	7.570	5.847	4.531	3.971	4.788	3.741	-6%
11.	7.594	6.227	4.604	4.130	4.615	-	-
12.	7.807	6.225	4.963	4.243	4.707	-	-
PROSJEK	8.146	6.550	5.152	4.332	4.705	4.230	-3%
VERIŽNI INDEKS		80,4	78,7	84,1	108,6	89,9	

Izvor: HZZ

Grafikon 3. Kretanje broja nezaposlenih osoba u VPŽ po godinama

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u razdoblju od 2016. godine do 2021. godine Virovitičko-podravska županija bilježi stalan pad broja nezaposlenih osoba. Možemo vidjeti da je u Evidenciji nezaposlenih osoba 2016. godine prosječno bilo 8.146 nezaposlenih osoba dok je to u 2021. godini do mjeseca studenog prosječno 4.230 nezaposlene osobe.

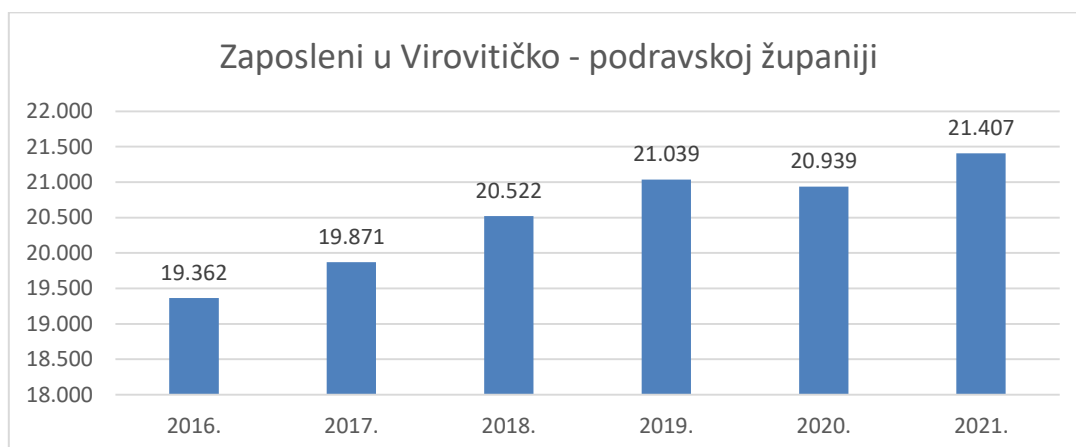
Također, ohrabrujući podatak koji možemo pročitati je da u 2021. godini sustižemo do sada najbolju 2019. godinu prije COVID-a i dodatno smanjujemo nezaposlenost u prosjeku za 3% u 2021. godini u odnosu na 2019. godinu, konkretno smanjujemo nezaposlenost za 102 osobe. Takvi se podaci dodatno potvrđuju i u narednim tablicama i podacima zaposlenih osoba gdje raste broj zaposlenih osoba.

Tablica 26. Kretanje broja zaposlenih osoba u VPŽ po godinama

Mjeseci	Zaposleni u Virovitičko - podravskoj županiji						Porast zaposlenih
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2021/2019
1.	18.739	19.102	20.006	20.431	20.887	21.040	3%
2.	18.694	18.998	19.798	20.414	20.942	20.876	2%
3.	19.005	19.307	20.171	20.762	20.730	21.067	1%
4.	19.432	19.526	20.397	20.899	20.669	21.412	2%
5.	19.523	19.952	20.466	21.176	20.610	21.477	1%
6.	19.453	20.003	20.606	21.110	20.707	21.465	2%
7.	19.361	20.134	20.595	21.158	20.626	21.436	1%
8.	19.409	20.118	20.655	21.186	20.822	21.463	1%
9.	19.810	20.508	20.947	21.435	21.244	21.694	1%
10.	19.821	20.585	21.087	21.465	21.299	21.584	1%
11.	19.885	20.308	21.085	21.392	21.490	21.966	3%
12.	19.216	19.913	20.451	21.034	21.237	-	-
PROSJEK	19.362	19.871	20.522	21.039	20.939	21.407	2%
VERIŽNI INDEKS		102,6	103,3	102,5	99,5	102,2	0,0

Izvor: HZMO

Grafikon 4. Broj zaposlenih osoba u VPŽ prema mjestu rada

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u razdoblju od 2016. godine do studenog 2021. godine Virovitičko-podravská županija bilježi stalan rast broja zaposlenih osoba. Od 2016. do studenog 2021. godine na području Virovitičko-podravské županije broj zaposlenih povećao za 2.045 zaposlenih osoba. Kako smo i napomenuli u prethodnom zaključku vidljiv je rast zaposlenih u 2021. godini u odnosu na najbolju 2019. godinu prije COVID-a za 368 novo zaposlenih osoba što je rast za 2% u odnosu na 2019. godinu. Gospodarstvo Virovitičko – podravské županije je otporno i možemo konstatirati kako su većina poduzetnika zadržali postojeći broj zaposlenih osoba uz dodatno zapošljavanje i proširivanje poslovanja unatoč COVID krizi.

4. OBRT

Zakon o obrtu definira obrt kao trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a u svrhu postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Iznimno obrt obavlja i trgovačko društvo koje obavlja jednu ili više djelatnosti ako to ne čini na industrijski način.

Obrti se dijele u tri kategorije:

- slobodni obrti za čije obavljanje se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema ili majstorski ispit i
- povlašteni obrti koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo.

Zakon o obrtu prepoznaje tradicijske i umjetničke obrte za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća, te koji se obavljaju pretežno ručnim radom.

Temeljem Zakona o obrtu, na razini Republike Hrvatske osnovana je Hrvatska obrtnička komora koja predstavlja samostalno stručno-poslovnu organizaciju obrtnika osnovanu radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred državnim tijelima. Članstvo u Hrvatskoj obrtničkoj komori je obavezno.

Uz Hrvatsku obrtničku komoru na promicanju i zaštiti interesa obrtništva djeluje 20 područnih obrtničkih komora na razini županija i 116 udruženja obrtnika na razini gradova i općina. Svoj strukovni rad obrtnici organiziraju u sekcijama na razini udruženja obrtnika, te u cehovima na razini područnih obrtničkih komora i Hrvatske obrtničke komore. Na području županije djeluje Obrtnička komora Virovitičko-podravске županije dok na području županije djeluje četiri udruženja obrtnika (Udruženje obrtnika Virovitica, Slatina, Orahovica i Pitomača).

U Republici Hrvatskoj posluje 90738 aktivni obrt koji predstavljaju snažnu okosnicu obrtničkih aktivnosti usvajajući postojeće, razvijajući vlastite suvremene tehnologije proizvoda i usluga i čuvajući tradicijske obrte iz kojih su se razvili današnji obrti i oni koji nas tek čekaju u budućnosti.

Ukupan broj aktivnih obrta (obrti u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrti bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2020. godine je 90738 obrt, što je manje za 361 obrt ili 0,48% u odnosu na 2015. godinu.

Županija zauzima osamnaesto mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta, što čini 1,37% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 27. Broj obrta po županijama i stanju obrta

Redni broj	Županija	U radu	Privremene obustave	Bez početka	Ukupno aktivni obrti *	Index aktivni obrti
1	Zagrebačka županija	5620	34	13	5667	6,25
2	Krapinsko-zagorska županija	2718	15	2	2735	3,02
3	Sisačko-moslavačka županija	2305	13	7	2325	2,56
4	Karlovačka županija	1961	6	9	1976	2,17

5	Varaždinska županija	2923	11	2	2936	3,24
6	Koprivničko-križevačka	1542	4	1	1547	1,70
7	Bjelovarsko-bilogorska	1189	4	0	1193	1,31
8	Primorsko-goranska županija	8558	130	39	8728	9,62
9	Ličko-senjska županija	1120	23	1	1144	1,26
10	Virovitičko-podravška županija	1236	7	1	1244	1,37
11	Požeško-slavonska županija	1066	0	2	1068	1,19
12	Brodsko-posavska županija	2235	9	6	2250	2,48
13	Zadarska županija	4591	79	43	4713	5,19
14	Osječko-baranjska županija	4766	21	4	4791	5,28
15	Šibensko-kninska županija	3281	28	23	3332	3,67
16	Vukovarsko-srijemska	2298	14	6	2318	2,55
17	Splitsko-dalmatinska županija	11280	116	128	11524	12,70
18	Istarska županija	7928	90	33	8051	8,87
19	Dubrovačko-neretvanska	3957	59	54	4071	4,49
20	Međimurska županija	1390	18	2	1410	1,56
21	Grad Zagreb	17499	129	86	17715	19,52
UKUPNO		89463	810	462	90738	100,00%

* obrti u radu, privremena obustava, bez početka

Izvor: OR-MINGOR (Obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja) stanje na dan 31.12.2020. godine

VLASNICI/ORTACI U AKTIVNIM OBRTIMA – PROSINAC 2020.

Tablica 28. Zastupljenost po spolu

RH - VPŽ	UKUPNO	MUŠKI	ŽENE
Republika Hrvatska	90738	59934	30804
Virovitičko-podravška županija	1244	834	410

CEHOVSKI USTROJ U AKTIVNIM OBRTIMA - prosinac 2020.

Tablica 29. Brojno stanje po cehovima

CEH	VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
Proizvodno zanatstvo	142
Uslužno zanatstvo	558
Ugostiteljstvo i turizam	125
Trgovina	149
Prijevoz osoba i stvari	75
Ribarstvo, hortikultura i poljodjelstvo	97
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	98
UKUPNO :	1.244

Tablica 30. Broj položenih majstorskih ispita

Godina	VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
2016	60
2017	49
2018	49
2019	43
2020	31
UKUPNO:	232

5. IZVJEŠĆE O STANJU U POLJOPRIVREDI VIROVITIČKO- PODRAVSKE ŽUPANIJE U 2020. GODINI

Virovitičko-podravška županija svojom ukupnom površinom od 202.400 ha ubraja se u manje hrvatske županije, ali po svojim prirodnim uvjetima i geografskom položaju ima sve pretpostavke za svestrani razvoj i značajnu ulogu u društvenom i gospodarskom životu Republike Hrvatske.

Na području Virovitičko-podravške županije poljoprivredna djelatnost predstavlja najznačajniju gospodarsku granu utemeljenu na prirodnim i komparativnim prednostima – plodnom tlu i pogodnim klimatskim uvjetima koji omogućuju proizvodnju žitarica (osobito pšenice i kukuruza), industrijskog (šećerna repa) i aromatičnog bilja, uljarica, voća i grožđa, dok su pjeskovita tla pogodna za proizvodnju duhana i povrća.

Osnovni prirodni resurs Virovitičko-podravške županije je poljoprivredno zemljište, te šume i šumsko zemljište. Činjenica je da na području županije nema značajnijih i većih kapaciteta koji bi uvjetovali značajnija zagađenja okoliša, stoga je područje županije zanimljivo kao potencijalni rezervat za proizvodnju ekološki zdrave hrane.

Jedna od temeljnih karakteristika naše županije je da udio primarne poljoprivredne proizvodnje i prerađivačkih kapaciteta poljoprivrednih proizvoda (uključujući i proizvodnju fermentiranog duhana) iznosi približno 50 % društvenog proizvoda županije, te je u tom smislu udio poljoprivrede u društvenom proizvodu Virovitičko-podravške županije najveći među svim hrvatskim županijama.

5.1 Vlasnička i organizacijska struktura poljoprivrednog gospodarstva i zemljišta

Tablica 31. Kategorije korištenja zemljišta

Poljoprivredne površine (ha)	Korištenje zemljišta	Obradive površine (ha)	Privatno (ha)	Državno (ha)
Ukupno 116.751	Oranica	99.062	53.124	45.938
Privatno 65.278	Voćnjak	1.292	1.812	480
	Vinograd	2.134	356	1.778
Državno 57.255	Livada	12.126	4.434	7.692
	Ukupno	114.614	64.406	51.208

Izvor: IV izmjene i dopune Prostornog plana Virovitičko – podravške županije 2013. godine, Zavod za prostorno uređenje Virovitičko – podravške županije

Od ukupno 2.022,03 km², koliko iznosi površina Županije, oko 56,85% predstavlja brdski dio, a preostalih 43,15% je ravničarski dio.

Tablica 32. Poljoprivredne površine

Poljoprivredne površine (ha)			
Ukupno		Obradive	Ostale
116.751		114.614	2.137
4,08 %		3,81 RH	0,27 RH

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Virovitičko-podravške županije

U Virovitičko-podravskoj županiji ima ukupno 116.751 ha poljoprivrednih površina što predstavlja 4,08% od ukupnih poljoprivrednih površina Republike Hrvatske.

Od ukupno 116.751 ha poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu je 65.278 ha dok je 57.255 ha u državnom vlasništvu.

Tablica 33. Broj i zastupljenost (%) poljoprivrednih gospodarstava u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava prema tipologiji na dan 31.12.2020. godine

Tip	VPŽ	HR
OPG I SOPG	6.920	164.929
OPG i SOPG %	96,00	96,54
OBRT	101	2.299
OBRT %	1,54	1,35
OSTALI	21	215
OSTALI %	0,32	0,12
Trgovačko društvo	127	3.039
Trgovačko društvo %	1,94	1,78
Zadruga	13	355
Zadruga %	0,20	2,21
Ukupno	6.552	170.837
Ukupno %	3,84	100

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 31. prosinac 2020. godine

Podaci o zastupljenosti oblika poljoprivrednih gospodarstva po tipologiji ukazuju na nadmoć obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva u organizacijskoj strukturi Županije. U 2020. godini njihov je udio iznosio visokih 96,00% u ukupnim pravnim subjektima u djelatnosti poljoprivrede.

Tablica 34. Broj gospodarstava prema tipu na području Županije

Tip	2010.	2015.	2020.	Promjena 2010./2020. (%)
OPG (i SOPG)	8.997	7.148	6.290	-30,09
Obrt	138	99	101	-26,81
Trgovačko društvo	122	113	127	3,94
Zadruga	52	22	13	-75,00
Ostali	22	23	21	-4,55
Ukupno	9.331	8.566	6.552	-29,78

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu VPŽ

Na području Virovitičko-podravске županije najviše ima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kojih je 2020. godine bilo 6.290, imamo 101 obrt, trgovačkih društava 127 te 13 zadruga.

Tablica 35. Broj gospodarstava prema dobi nositelja gospodarstva u 2020. godini

Dob nositelja gospodarstva	Broj gospodarstava
Mlađi od 41 godinu	1.258
41-45 godina	547
46-50 godina	604
51-55 godina	816
56-60 godina	773
61-65 godina	610
Stariji od 65 godina	1.944

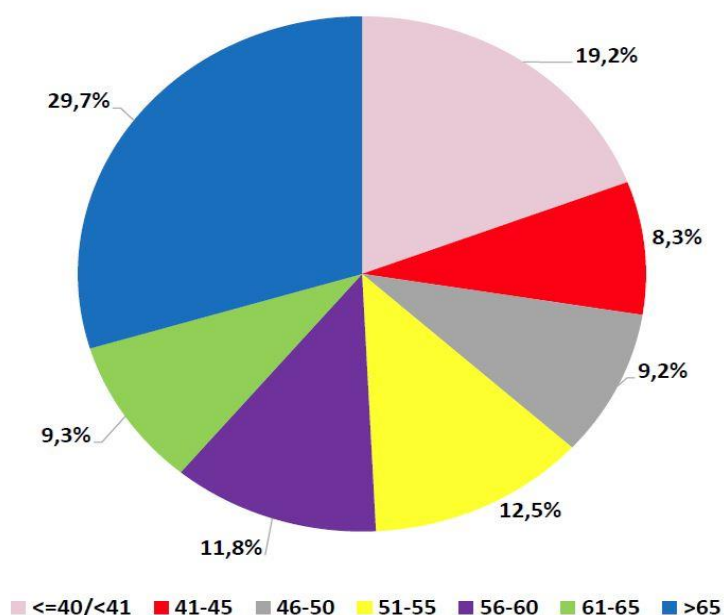
Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Broj poljoprivrednika u Virovitičko-podravskoj županiji, koji su mlađi od 41 godinu u 2020. godini je 1.258, u dobi od 41 do 45 godina je 547, od 46 do 50 je 604, od 51 do 55 je 816, od 56 do 60 je 773, od 61 do 65 je 610, a broj poljoprivrednika koji su stariji od 65 godina je 1.944.

Grafikon 5. Udio broja poljoprivrednika VPŽ prema dobi nositelja

Udio broja poljoprivrednika Virovitičko-podravске županije prema dobi nositelja gospodarstva u ukupnom broju poljoprivrednika Županije u 2020. godini

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Pozitivan trend pokazuje u promatranom razdoblju rast broja mladih poljoprivrednika, no istovremeno pada broj poljoprivrednika u svim kategorijama u dobi od 41 do 60 godina.

Broj poljoprivrednika u dobi od 65 godina bilježi značajan rast, što je odraz ukupne nepovoljne demografske strukture, a za poljoprivredu je izrazito negativan trend jer se povećava udio starih nositelja gospodarstva.

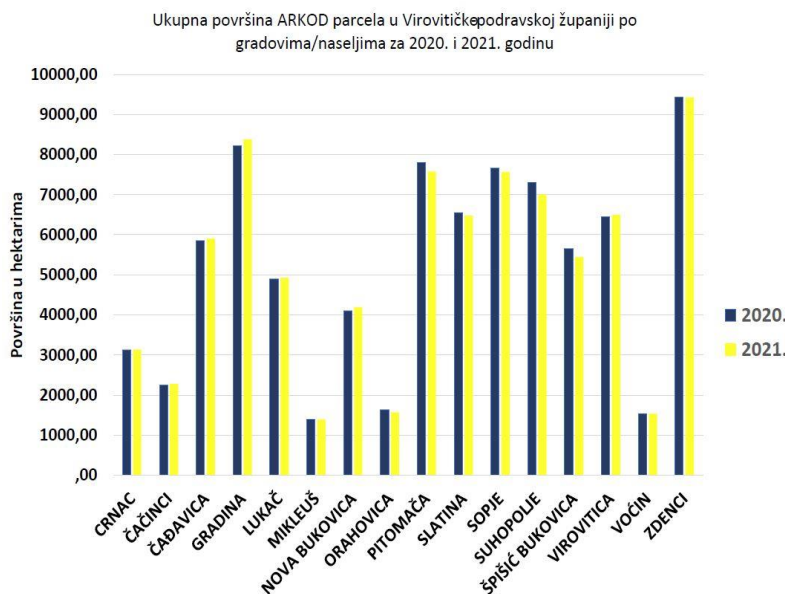
U 2020. godini na području Županije, najveći udio (29,7%) čine poljoprivrednici u dobi od 65 i više godina.

Udio mladih poljoprivrednika, odnosno poljoprivrednika u dobi do 41 godinu je 19,2%.

Udio poljoprivrednika u najpovoljnijim, zrelim, radnim godinama (od 40 do 55 godina) je 30%, što je relativno dobra struktura, jer zajedno s mladim poljoprivrednicima čini gotovo 50% ukupnog broja poljoprivrednika Županije.

Grafikon 6. Ukupna površina ARKOD parcela u VPŽ

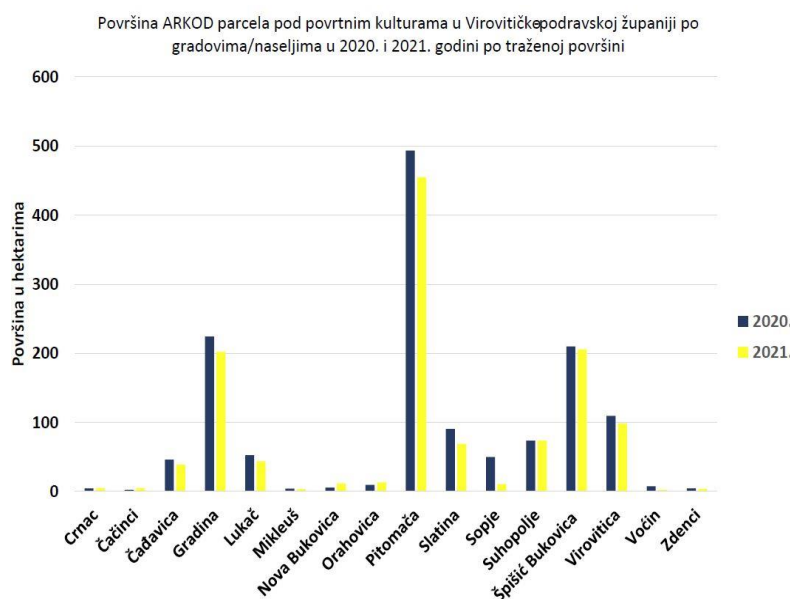
Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Ukupno je u ARKOD-u za Virovitičko-podravsku županiju u 2020. godini upisano 83.860,9 ha površine, a 2021. godine 83.317,4 hektara.

Površine koje su 2020. godine upisane u ARKOD-u veće su od površina u 2021. godini, a najviše površina je smješteno u Zdencima (9.437,8 ha), Gradini (8.212,4 ha), Pitomači (7.798,7 ha), Sopju (7.654 ha) i Suhopolju (7.305,4 ha).

U 2021. godini najviše površina je smješteno u Zdencima (9.428,96 ha), Gradini (8.380,60 ha), Pitomači (7.578,18 ha), Sopju (7.567,38 ha) i Suhopolju (7.001,12 ha).

Grafikon 7. Površina ARKOD parcela pod povrtnim kulturama u VPŽ

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Ukupno je u ARKOD-u za Virovitičko-podravsku županiju u 2020. godini upisano 1.388,64 ha na kojima su se uzgajale povrtno kulture, dok je u 2021. godini upisano 1.295,77 ha, što znači da je došlo do pada površina pod povrćem.

Najveći dio površina u 2020. godini na kojima se uzgaja povrće smješten je u Pitomači (493,14 ha), Gradini (224,35 ha), Špišić Bukovici (209,83 ha) te Virovitici (109,54 ha), dok je u 2021. godini najveći dio površina smješten u Pitomači (454,93 ha), Špišić Bukovici (205,78 ha), Gradini (202,1 ha) te Virovitici (98,34 ha).

Grafikon 8. Površina ARKOD parcela pod staklenicima u VPŽ

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Površine poljoprivrednog zemljišta u Virovitičko-podravskoj županiji, odnosno površine parcela staklenika na oranicama bilježe rast, što uvjetuje i rast prinosa nekih kultura u proizvodnji povrća.

Ovakav rast možemo promatrati u kontekstu sve značajnijeg rasta potpora po hektaru, ali i okrupnjavanja zemljišta za koje se podnose jedinstveni zahtjevi za potpore.

Površine upisane u ARKOD-u bilježe porast, a najviše površina je smješteno u Pitomači (40,70%) i Špišić Bukovici (36,37%).

5.2 Klimatske prilike koje utječu na poljoprivredu

Jedan od čimbenika koji utječe na poljoprivrednu proizvodnju Županije je voda, čiji glavni izvor su oborine.

Prosječna godišnja količina oborina na području Županije je oko 850mm.

U višim, brdskim područjima prosječno godišnje padne oko 1.000mm, dok u nižim područjima prosječno godišnje padne oko 800mm.

Najkišovitija razdoblja su u svibnju, lipnju i siječnju, dok je najsnježniji mjesec siječanj (prosječan broj dana u godini sa snijegom oko 33 dana).

Kasne proljetne i rane jesenje dane karakterizira temperatura zraka ispod 0°C; Pojava mraza moguća je do prve polovice svibnja, a prve pojave su moguće već u drugoj polovici rujna.

Prosječna vlažnost zraka se kreće od 75% do 80%.

Prosječni gubitci vode na isparavanje stabljike kreću se od 1mm (u proljeće i jesen) do 2mm (u ljeto), najsunčaniji mjesec je srpanj, dok je mjesec s najmanje sunčanih sati prosinac. Prosječan broj sati sijanja sunca je oko 1.341 sat.

Županiju karakterizira humidna klima (perhumidna klima – zimski mjeseci; humidna, topla i blaga – vegetacijsko razdoblje);

Siječanj ima hladnu klimu, veljača, ožujak, studeni i prosinac svježju klimu, travanj, svibanj, rujanj i listopad blagu klimu, dok lipanj, srpanj i kolovoz imaju toplu klimu.

5.3 Projekti navodnjavanja na području Virovitičko-podravske županije

- **SN Kapinci – Vaška I. faza** 1.260 ha – izgrađen i u funkciji – zahvat iz Drave; vrijednost projekta je 87.500.000,00 kn

- **SN Đolta I. faza** 182 ha – izgrađen i u funkciji – zahvat iz 2 bunara; vrijednost projekta je 8.000.000,00 kn

- **SN Novi Gradac – Detkovic** 750 ha – izgrađen i u funkciji – zahvat iz Drave; vrijednost projekta je 43.100.000,00 kn

- **SN Kapinci – Vaška II. faza** 568 ha – u izgradnji, dovršetak u 2022. – proširenje sustava, zahvat iz Drave; vrijednost projekta je 37.000.000,00 kn

- **SN Lukač I. faza** 500 ha – ishodenjena lokacijska dozvola – zahvat iz Drave; ishodenjena građevinske dozvole planira se sredinom 2022.; procijenjena vrijednost projekta iznosi 60.000.000,00 kn

- **SN Đolta II. faza** 230 ha – podnesen zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole – zahvat iz bunara; ishodenjena građevinske dozvole planira se u prvjoj polovici 2022.; procijenjena vrijednost projekta iznosi 8.000.000,00 kn

- **SN Čadavica** 2.145 ha – izrađena je preinvesticijska studija – tijekom 2022. planirana je izrada idejnog projekta i ishodenjena lokacijske dozvole; procijenjena vrijednost projekta iznosi 150.000.000,00 kn

- **SN Zdenci** 2.665 ha – izrađena je preinvesticijska studija – tijekom 2022. planirana je izrada idejnog projekta; procijenjena vrijednost projekta iznosi 300.000.000,00 kn

- **SN Čačinci-Crnac** 2.129 ha – izrađena je preinvesticijska studija – tijekom 2022. planirana je izrada idejnog projekta; procijenjena vrijednost projekta iznosi 250.000.000,00 kn

Izgradnjom planiranih sustava navodnjavanja, na području Virovitičko-podravske županije biti će oko 9.700 ha neto navodnjavane površine.

Ukupna procijenjena vrijednost projekata sustava navodnjavanja je oko 943.000.000,00 kn

Sustavi navodnjavanja u radu:

a) Sustav navodnjavanja Kapinci-Vaška

Sustav navodnjavanja Kapinci – Vaška projektiran je na neto površini poljoprivrednog zemljišta od 1260,11 ha. Crpna stanica instaliranog kapaciteta 900 l/s glavni je objekt sustava navodnjavanja u kojoj su smješteni crpni agregati (4 crpke 200 l/s s hidroblokom 100 l/s) s pripadajućom hidromehaničkom i elektrotehničkom opremom. Zaključno, sveukupno je položeno 38.901,30 m cjevovoda u svrhu navodnjavanja cijelog područja, te je izvedeno 323 hidranata nazivnog promjera DN 100. Interes za korištenje sustava navodnjavanja u 2021.g. iskazalo je 20 korisnika koji unutar obuhvata sustava navodnjavanja obrađuju oko 500 ha.

b) Sustav navodnjavanja Đolta I. faza

Planirani sustav za navodnjavanje obuhvaća građevine:

- Bunare/Zdence B-1 i B-2,
- Cjevovod za navodnjavanje ukupne duljine 7.312,80 m.

Planirani sustav za odvodnju oborinskih voda obuhvaća:

- Pet kanala širine dna 0,60 m, stranica u nagibu 1:1,5, i dubine od 0,5 do 1,0 m uvećano za 30cm rezervne visine ukupne duljine.

Na cjevovodima za navodnjavanje predviđeni su mjesta priključaka DN 80 mm na maksimalnim razmacima 80 – 120 m.

Izgradnja sustava javnog navodnjavanja Đolta – I. faza, prijavljena je na Natječaj za provedbu podmjere 4.3. “Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva”, provedba tipa operacije 4.3.1. “Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja”. Za projekt SN Đolta I. faza, vrijednosti 12.421.215,48 kn, dobivena je Odluka o prihvatljivosti te je Ugovor o financiranju sklopljen s APPRRR 11.5.2017.

Ukupni trošak projekta nakon provedenih nabava iznosi 7.252.458,99 kuna.

Neto površina navodnjavanja iznosi 182 ha. Interes za korištenje sustava navodnjavanja u 2021.g. iskazalo je 2 korisnika koji unutar obuhvata sustava navodnjavanja obrađuje oko 165 ha.

c) Sustav navodnjavanja Novi Gradac-Detkovac

Područje projekta navodnjavanja „Novi Gradac-Detkovac“ prostire se na bruto površini oko 910 ha (neto površina iznosi 750 ha), a nalazi se na području općina Gradina (k.o. Rušani) i Lukač (k.o. Budrovac Lukački).

Izgradnja sustava navodnjavanja Novi Gradac-Detkovac prijavljena je na Natječaj za provedbu podmjere 4.3. “Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva”, provedba tipa operacije 4.3.1. “Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja”.

Za projekt SN Novi Gradac – Detkovac, vrijednosti 43.113.195,00 kn, dobivena je Odluka o prihvatljivosti te je Ugovor o financiranju sklopljen s APPRRR 11.5.2017. godine.

Neto površina navodnjavanja iznosi 750 ha. Sustav je pušten u probni rad u 2021.g. i koristio ga je 1 korisnik, dok se ozbiljniji interes za korištenje sustava navodnjavanja očekuje u 2022.g.

Sustavi navodnjavanja u izgradnji:

a) Sustav navodnjavanja Kapinci-Vaška II faza

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta SN Kapinci – Vaška II faza je 568 ha. Područje proširenja sastoji se od dva dijela – sjevernog, uz naselje Novaki, površine 128 ha i južnog, uz naselje Višnjica, površine 440 ha.

U listopadu 2018. ishođena je pravomoćna građevinska dozvola, a projekt je prijavljen na Natječaj za provedbu podmjere 4.3. "Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva", provedba tipa operacije 4.3.1. "Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja" te je u prosincu 2019. godine sklopljen Ugovor o sufinanciranju na iznos 36.907.325,00 kuna.

Sustav navodnjavanja "Kapinci-Vaška" projektiran je tako da osigurava vodu za navodnjavanje svakom korisniku na vlastitoj parceli (maksimalna udaljenost do priključka na hidrant je 80 m do 100 m) u dovoljnoj količini i pod radnim tlakovima za priključak tifona, minirasprskivača i sustava "kap po kap".

Cjelokupni sustav od zahvata vode rijeke Drave do hidranata za priključak uređaja za navodnjavanja na tabli je zatvoren i ukopan, odnosno pod kontrolom je korisnika navodnjavanja. Projekt je trenutno u fazi izgradnje, radovi su započeli u svibnju 2021, a do danas je izvedeno oko 85 % radova. Planirani završetak radova je ožujak 2022.

Sustavi za koje je u tijeku izrada projektno-tehničke dokumentacije:

a) Sustav navodnjavanja Lukač

Tijekom 2014. provedena je anketa zainteresiranih korisnika javnih sustava navodnjavanja na području Općine Lukač. Na osnovu prikupljenih podataka određeno je područje obuhvata budućeg sustava navodnjavanja na ukupnoj površini od 1000 ha. Područje obuhvata podijeljeno je na 2 faze od kojih 1 faza pokriva oko 500 ha, 2 faza pokriva također oko 500 ha. Područje obuhvata sastoji se od velikih okrupljenih parcela pa sve do manjih parcela veličine nekoliko hektara. Za projekt je ishođena lokacijska dozvola. Projekt je trenutno u fazi pripreme dokumentacije za izradu Glavnog projekta, Izvedbenog projekta i tender dokumentacije za I. fazu projekta.

b) Sustav navodnjavanja Đolta II. faza

Obzirom na zainteresiranost poljoprivrednika, pokrenut je projekt sustava navodnjavanja Đolta II. faza. Za projekt je izrađen Idejni projekt te je podnesen zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole koja se očekuje do kraja 2021.g. Neto obuhvat sustava iznosi 230 ha, a vrijednost projekta je oko 8.000.000,00 kn.

c) Sustav navodnjavanja Čadavica

Neto površina sustava iznosi 2.145 ha. Izrađena je preinvesticijska studija, a tijekom 2022. planirana je izrada idejnog projekta i ishođenje lokacijske dozvole. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 150.000.000,00 kn.

d) Sustav navodnjavanja Zdenci

Neto površina sustava iznosi 2.665 ha. Izrađena je preinvesticijska studija, a tijekom 2022. planirana je izrada idejnog projekta. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 300.000.000,00 kn.

e) Sustav navodnjavanja Čačinci-Crnac

Neto površina sustava iznosi 2.129 ha. Izrađena je preinvesticijska studija, a tijekom 2022. planirana je izrada idejnog projekta. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 250.000.000,00 kn.

5.4. Povrtlarstvo

Tablica 36. Proizvodnja povrća na području Virovitičko – podravske županije u 2020. i 2021. godini

Povrće	2020.		2021.	
	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG
Cikla	11,47	7	11,26	7
Dinja	21,37	31	23,65	33
Češnjak	7,24	16	5,8	19
Grah	218,43	281	197,5	234
Grašak	2,27	12	2,27	9
Kelj	21,98	36	19,58	28
Krastavci i kornišoni	30,07	165	26,67	143
Krumpir	105,93	171	65,76	140
Kupus	150,76	174	107,86	130
Lubenice	63,89	77	62,74	79
Luk	22,5	73	23,21	67
Miješani nasad povrća	122,84	1.206	131,24	1.219
Mrkva	3,37	17	3,89	16
Ostalo povrće	21,04		37,98	
Paprika	311,32	363	326,62	348
Patlidžan	33,67	91	41,11	94
Peršin	4,16	20	3,56	15
Rajčica	21,39	112	24,65	115
Salata	11,3	30	8,35	15
Tikva i tikvice	65,04	130	66,42	134
Ukupno:	1.250,04	3.012	1.190,12	2.845

Izvor: APPRRR, ISAP-Zahitjevi za poticaj po proizvodnoj površini/skupni. Napomena: Jedno PG može imati više kultura na istoj ARKOD parceli i kao takvo je pribrojano kod svake kulture.

Iz tablice se vidi da je značajna zastupljenost proizvodnje povrća. Od ukupnog broja površina na proizvodnju povrća u Virovitičko – podravskoj županiji otpada 1,66%. Izvjesno je da povrtlarstvo zauzima značajno mjesto u Županiji. Njezin zapadni dio naročito je poznat po proizvodnji paprike. Paprika se proizvodi na 326,62 ha što čini 27,45 % ukupnih površina pod povrćem. Nakon paprike po količini slijede: grah na 197,5ha, kupus na 107,86ha, krumpir na 65,76ha, te ostale povrtlarske kulture sa znatno manjim udjelom površine.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku zanimljiv je podatak da je na području Virovitičko-podravске županije u 2020. godini proizvedeno 9.051 tona krastavaca, salata i kornišona, od čega je 7.095 tona namijenjeno tržištu, a 1.956 za vlastite potrebe. Treba napomenuti da je godinu prije, navodi DZS, proizvedeno 4.935 tona što znači da je u prošloj došlo do povećanja proizvodnje od čak 83 posto.

5.5 Biljna proizvodnja

Tablica 37. Korištenje oraničnih površina u Virovitičko podravskoj županiji

Kulture	2020.		2021.	
	Površina (ha)	Udio u ukupnim površinama	Površina (ha)	Udio u ukupnim površinama
Duhan	2.882,51	4,74	2.796,01	3,89
Kamilica	3.229,90	5,31	4.137,89	5,76
Povrće	1.250,04	2,06	1.190,12	1,66
Šećerna repa	234,4	0,39	244,70	0,34
Uljarice	7.081,82	11,65	7.442,87	10,37
Soja	7.879,02	12,96	10.342,13	14,41
Žitarice	38.233,22	62,89	45.618,36	63,57
UKUPNO	60.790,91	100	71.772,08	100

Izvor: APPRRR – ISAP Zahtjevi za poticaj po proizvodnoj površini

Prema Jedinstvenom zahtjevu koji se podnosi Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za odobravanje isplate potpora po hektaru, ali i po kulturi za koje se odobravaju proizvodno vezane potpore, najznačajnije površine su pod žitaricama 63,5%. Na oranicama Županije koje čine najveći dio obradivih poljoprivrednih površina prevladavaju žitarice, soja i uljarice.

U 2021. godini najviše zahtjeva za regionalnim plaćanjem podneseno je za žitarice. Od ukupnih površina koje su obuhvaćene regionalnim plaćanjem čak 63,57 % otpada na žitarice, 14,41 % na soju, 10,37 % otpada na uljarice, slijedi kamilica sa 5,76 %, duhan sa 3,89 %, povrće sa 1,66 % i šećerna repa sa 0,34%. Moguće je uočiti vrlo visok udio koji Županija ima u Hrvatskoj u zasijanim površinama namijenjenim proizvodnji duhana te kamilice.

5.6 Žitarice

Tablica 38. Važnije žitarice zasijane u Virovitičko – podravskoj županiji u 2020. i 2021. godini

Žitarice	2020.		2021.	
	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG
Heljda	54,08	13	21,93	6
Ječam	3.343,6	1.394	4.439,80	1.438
Kukuruz	21.016,24	3.974	25.071,92	4.183
Ostale žitarice	65,25		139,25	
Pšenica	11.803,58	1.628	13.928,01	1.803
Raž	272,48	27	47,04	15
Sirak	4,17	2	1,99	1
Tritikale	713,31	593	774,13	608
Zob	960,51	788	1.194,29	812
Ukupno	38.233,22	8.431	45.618,36	8.866

Izvor: APPRRR, ISAP-Zahtjevi za poticaj po proizvodnoj površini

U Županiji preteže proizvodnja žitarica (kukuruz, pšenice, ječma i zobi). Sa žitaricama je zasijano oko 63,57 % obradivih površina. Najveći broj poljoprivrednih gospodarstava uzgaja kukuruz i pšenicu, slijedi ječam, zob i titikal.

5.7 Uljarice

Tablica 39. Važnije uljarice zasijane u Virovitičko – podravskoj županiji u 2020. i 2021. godini

Uljarice	2020.		2021.	
	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG
suncokret	2.971,35	607	3.445,16	643
tikva	59,81	41	50,27	34
uljanica				
uljana repica	4.050,66	459	3.947,44	351
UKUPNO:	7.081,82	1.107	7.442,87	1.028

Izvor: APPRRR, ISAP-Zahtjevi za poticaj po proizvodnoj površini/skupni. Napomena: Jedno PG može imati više kultura na istoj ARKOD parceli i kao takvo je pribrojano kod svake kulture, kao i parcela

Otprilike 10,37 % od ukupnih površina otpada na uljarice. U odnosu na 2020. godinu u 2021. godini neznatno se povećao broj površina zasijanih uljaricama. Od svih uljarica najviše je zasijano uljanom repicom ili 57,2 % od ukupnih površina pod uljaricama

5.8 Voćarstvo, vinogradarstvo i vinarstvo

Tablica 40. Proizvodnja voćnih vrsta i vinove loze na području Virovitičko – podravske županije u 2020. i 2021. godini

Kultura	2020.	2021.
	Površina (ha)	Površina (ha)
Aronija	33,02	31,31
Badem	0,17	0,09
Bazga	0,22	0,22
Borovnica	1,93	1,93
Breskve	55,33	52,92
Dunja	0,69	1,03
Goji	0,3	0,25
Jabuke	166,72	160,61
Jagode	30,03	30,85
Kesten	5,05	6,43
Kruške	14,39	16,55
Kupina	2,89	2,23
Lijeska	1.022,1	1.179,14
Malina	2,37	2,46
Marelica	3,25	1,56
Miješani nasad voćnih vrsta	111,92	146,02
Nektarine	7,13	8,67
Orah	310,92	403
Ribiz	1,68	1,04
Šipak	2,36	8,65
Šljive	115	112,79
Trešnja	21,51	24,19
Višnja	36,03	44,94
Plemenita vinova loza	424,16	-
Ukupno:	2.361,5	2.236,88

Izvor: APPRRR, ISAP-Zahtjevi za poticaj po proizvodnoj površini/skupni. Napomena: Jedno PG može imati više kultura na istoj ARKOD parceli i kao takvo je pribrojano kod svake kulture.

U 2021. godini prijavljeno je gotovo 300 ha više površina u voćarskoj proizvodnji u odnosu na 2020. godinu.

Najviše površina je pod lijeskama (1.179,14 ha), slijede orasi (403 ha), jabuke (160,61 ha), šljive (112,79 ha) i breskve (52,92 ha). Na području Virovitičko – podravske županije u 2020. godini prema podacima APPRRR, Zahtjevi za izravna plaćanja po proizvodnoj površini, na površini od 424,16 ha uzgaja se Plemenita vinova loza.

5.9 Stočarstvo

Tablica 41. Jedinstveni registar domaćih životinja (kom) na dan 31. prosinac 2020. godine

Opis	Broj posjednika – fizičkih i pravnih osoba koje uzgajaju navedene kategorije životinja	Ukupno grla 31. prosinac 2020. VPŽ	Ukupno grla RH 31. Prosinac 2020.
Broj goveda svih kategorija	952	18.143	421.022
Ovce	775	24.700	719.465
Koze	160	1.618	85.304
Svinje	3.821	38.942	1.326.220
Konji	138	522	25.531
Magarci	16	67	4.617

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće za 2020. godinu

Godišnje izvješće Hrvatske poljoprivredne agencije pokazuje trenutno brojno stanje goveda, ovaca, svinja, koza, konja i magaraca u Virovitičko – podravskoj županiji. Udio navedenih kategorija životinja u Virovitičko – podravskoj županiji u odnosu na RH je nizak, a iznosi 4,31 % za goveda, 2,94 % za svinje, 3,43 % za ovce, 1,90 % za koze, 2,25 % konji i za magarce 1,45 %.

U stočarstvu je važan organiziran uzgojno-seleksijski rad radi genetskog unaprjeđenja populacije. Vođenje matičnih knjiga, kontrola proizvodnih svojstava, odabir najboljih grla za unaprjeđenje i razvoj stočarstva predstavljaju osnovne preduvjete za razvoj uzgojno-seleksijskog rada u Virovitičko – podravskoj županiji.

Uzgojno – seleksijskim radom nastoji se zaštititi i konzervirati pasmine pojedinih vrsta životinja kao jedinstveni genetski resurs u okviru svjetskog programa očuvanja biološke raznolikosti populacija, zbog ekonomskih, znanstvenih i kulturnih interesa.

5.10 Govedarstvo

Tablica 42. Pasmine krava u Virovitičko-podravskoj županiji u 2020. godini

Mliječne i kombinirane	Mesne	Izvorne	Križanci	Ukupno
3.564	533	32	645	4.774

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020.

Tablica 43.: Mesne i izvorne pasmine krava u 2020. godini

Pasmina	Stada	Krave
Charolais	10	221
Hereford	6	100
Limousin	11	40
Angus	7	158
Slavonsko srijemski podolac	3	32

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020.

Na obim i vrijednost govedarske proizvodnje, kao najvažnije grane stočarstva utječe više čimbenika broj goveda, kapacitet proizvodnje (u uskoj vezi sa pasminskim sastavom), klimatski čimbenici-

poljoprivredne površine, razvijenost zemlje u cjelini-gospodarska snaga i drugi čimbenici. Prema godišnjem izvješću Hrvatske poljoprivredne agencije u Virovitičko – podravskoj županiji u 2020. godini bilo je ukupno 18.143 goveda svih kategorija od čega 4.774 krava. Kod najvećeg broja uzgajivača simentalna pasmina najzastupljenija je pasmina u Virovitičko podravskoj županiji, a iza nje slijedi Holstein pasmina. Od mesnih pasmina krava u Virovitičko-podravskoj županiji najzastupljenije su Charolais, Hereford i Angus pasmine.

Tablica 44. Veličina stada u Virovitičko podravskoj županiji u 2020. godini

Veličina stada	Stada	Krave
<6	380	711
6 – 10	59	448
11 – 30	82	1510
31 – 100	26	1239
101 – 250	1	123
> 251	2	743
Ukupno	550	4774

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020.

Što se tiče veličine stada u Virovitičko-podravskoj županiji najzastupljenija su manja stada do 6 krava u stadu. Takvih stada je ukupno 380, a broje ukupno 711 krava.

5.11 Svinjogojstvo

Tablica 45. Broj rasplodnih svinja pod kontrolom proizvodnosti i uzgojnim organizacijama u Virovitičko podravskoj županiji na dan 31.12.2020.

Pasmina	Nerastovi	Krmače
Landras	5	31
Veliki Jorkšir	1	2
Durok	1	3
Crna Slavonska	14	264
Mangulica	2	10
Ukupno:	23	310

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020. godine

Ukupan broj krmača u Republici Hrvatskoj na kraju 2020. godine iznosio je 88.000, što je smanjenje od 11% u odnosu na 2019. godinu. U kontrolu proizvodnosti uključeno je 29.985 uzgojno-valjanih krmača, što je porast od 3%. Oko 84 % krmača u kontroli proizvodnosti uzgaja se na velikim farmama (400-3.000 krmača), a 16 % na obiteljskim gospodarstvima. U Virovitičko – podravskoj županiji zabilježeno je ukupno 38.942 svinja od čega u kontroli proizvodnosti se nalazi 310 krmača. Prema godišnjem izvješću Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu za 2020. godinu vidljivo je da su na području Virovitičko – podravske županije pod kontrolom proizvodnosti i uzgojnim organizacijama zastupljeno pet pasmine svinja, Crna Slavonska svinja, Landras, Durok, Mangulica i Veliki Jorkšir.

Tablica 46. Broj uzgajivača i prosječan broj krmača po uzgajivaču na obiteljskim gospodarstvima

Broj krmača	do 5	6 - 9	10 - 19	20 i više	ukupno
Broj uzgajivača	7	3	5	3	18

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020. Godine

Što se tiče broja krmača po uzgajivaču na području Virovitičko-podravске županije najviše je zastupljeno uzgajivača koji imaju do 5 krmača.

Tablica 47. Promet svinja u Virovitičko – podravskoj županiji

Promet između gospodarstava	Promet svinja u klaonice	Uvoz	Izvoz
6.546	3.938	1.364	2.011

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020. godine

Temeljem godišnjeg izvješća za 2020. godinu od strane Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu podaci o prometu svinja koje su išle u klaonice pokazuje broj od 3.938 svinja od čega je uvezeno 1.364 svinje, a izvezeno 2.011 svinja.

5.12 Ovčarstvo

Tablica 48. Broj uzgojno valjanih ovaca i broj uzgajivača upisanih u upisnik uzgajivača uzgojno valjanih ovaca u Virovitičko – podravskoj županiji od 2019. do 2020. godine

Godina	2019.	2020.
Broj uzgojno valjanih ovaca VPŽ	591	727
Broj uzgojno valjanih ovaca RH	44.158	48.923
Broj uzgajivača na području VPŽ	3	4
Broj uzgajivača na području RH	423	430

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020.

Podaci o brojnom stanju ovaca prikupljeni su u jedinstvenom registru ovaca koje vodi Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede. Na području Virovitičko – podravске županije u 2020. godini zabilježeno je ukupno 24.700 grla ovaca na 775 gospodarstava.

Slijedeća tablica prikazuje kako se broj uzgojno valjanih ovaca u odnosu na 2019. godinu povećao. U 2020. godini na području Virovitičko podravске županije ima 727 grla uzgojno valjanih ovaca.

Tablica 49. Pasminski sastav uzgojno valjanih ovaca u Virovitičko-podravskoj županiji

Pasmina	Broj ovaca	Broj šilježica	Broj ovnova	Ukupno grla
Lacaune	449	170	18	637
Romanovska ovca	49	22	3	74
Clun Forest	10	4	2	16

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020.

Gledajući po pasminama, najviše pripada pasmini Lacaune 449 ovaca, 170 šilježica i 18 ovnova, slijedi Romanovska ovca sa 49 ovaca, 22 šilježica i 3 ovna, Clun Forest sa 10 ovaca, 4 šilježice i 2 ovna.

5.13 Uzgoj kopitara

Tablica 51. Broj registriranih vlasnika kopitara i broj registriranih kopitara u Virovitičko – podravskoj županiji u 2020. godini

Područje	Vrsta kopitara		Ukupni broj vlasnika kopitara	Ukupni broj posjednika kopitara
	Konji	Magarci		
VPŽ	156	7	163	157
RH	6.113	394	6.974	6.819

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020. godine, Konjogojstvo

Ukupan broj kopitara registriranih u 2020. godini u Središnjem registru kopitara iznosi 30.472 grla. U kopitare spadaju konji, magarci, mule i zebre. U 2020. godini na području Virovitičko – podravske županije bilo je 522 konja i 67 magaraca.

Prema posljednjim podacima HPA u Virovitičko – podravskoj županiji bilo je 157 posjednika kopitara upisanih u Središnji registar kopitara.

Tablica 52. Najzastupljenije pasmine konja u Virovitičko – podravskoj županiji u 2020. godini

Pasmina	Broj grla		Broj vlasnika	
	VPŽ	RH	VPŽ	RH
Hrvatski hladnokrvnjak	199	8.058	44	1.193
Lipicanac	17	2.220	12	803
Hrvatski Posavac	13	5.856	6	671

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Godišnje izvješće 2020. godine, Konjogojstvo

Na području Županije ima najviše Hrvatskog hladnokrvnjaka. Na području Županije 44 uzgajivača uzgajaju 199 grla Hrvatskog hladnokrvnjaka u čistoj krvi.

5.14. Pčelarstvo

Tablica 53. Broj pčelinjih zajednica u Virovitičko – podravskoj županiji

Pašna godina	Broj pčelinjih zajednica u Virovitičko-podravskoj županiji
2017.	25.219
2018.	24.039
2019.	27.205
2020.	31.650
Listopad 2021.	31.022

Izvor: Hrvatski pčelarski savez

Virovitičko-podravska županija je poznata po proizvodnji meda te slovi kao najslađa hrvatska županija.

Na području županije djeluje pet pčelarskih udruga sa značajnim brojem pčelara.

Pčelarske udruge na području županije su:

- Udruga pčelara Virovitica sa 170 aktivnih članova
- Udruga pčelara Lipa Slatina sa 82 aktivna člana
- Udruga pčelara Papuk Voćin sa 58 aktivnih članova
- Pčelarska udruga Pčelica Orahovica sa 44 aktivna člana
- Pčelarska udruga Bagrem Pitomača sa 43 aktivna člana

Iz gore navedene tablice vidi se tendencija rasta broja pčelinjih zajednica što znači da pčelari s područja županije idu ka proširenju svojih pčelinjaka te proizvodnje meda i pčelinjih proizvoda

općenito. Tako je u periodu od 2017. – 2020. godine broj pčelinjih zajednica porastao za 6.431 pčelinju zajednicu što je predstavlja porast ukupnog broja pčelinjih zajednica na području županije za 25% u posljednje tri godine.

5.15 Ljekovito bilje

Tablica 54. Važnije vrste ljekovitog bilja u Virovitičko – podravskoj županiji u 2020. i 2021. godini

Kultura	2020.		2021.	
	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG
Kamilica	4.971,23	396	5.521,82	398
Lavanda	4,36	6	0,26	1
Ukupno	4.975,59	402	5.522,08	399

Izvor: APPRRR – ISAP Zahtjevi za poticaj po proizvodnoj površini

Od ljekovitog bilja najzastupljenija kultura u Virovitičko-podravskoj županiji je kamilica koja je 2021. godine zasijana na 5.522 hektara, a njezinom se proizvodnjom trenutno bavi 399 poljoprivrednih proizvođača. Na drugom je mjestu lavanda koja se sve češće uzgaja u Slavoniji. Osim ove dvije kulture, u Hrvatskoj se sije smilje, menta, kadulja, matičnjak, maslačak, anis, crni i bijeli sljez, stolisnik, bosiljak, origano, lovor, pelin, neven, gavez i druge.

Govorimo li o deset najvećih proizvođača ljekovitog bilja u Republici Hrvatskoj, svih deset dolaze iz kontinentalnog dijela, njih devet iz Slavonije, odnosno, njih pet iz Virovitičko-podravске županije od kojih je na prvom mjestu DAM d.o.o. s gotovo 200 ha pod ljekovitim biljem, na drugom Plantaže d.o.o. iz Pitomače s nešto više od 150 ha na trećem PG Titanic d.o.o. sa 144 ha, na četvrtom obrt za poljoprivredu Zora sa 125 ha i Biofarma d.o.o sa 101 ha površina pod ljekovitim biljem.

5.16. Proizvodnja duhana

Tablica 55. Proizvodnja duhana gospodarskih subjekata Virovitičko-podravске županije

Tvrтка	2016. godina		2017. godina		2018. godina		2019. godina		2020. godina		Indeks 2020./2019.	
	površina ha	tona	površina ha	tona	površina ha	tona	površina ha	tona	površina ha	tona	površina ha	tona
Agroduhan d.o.o. Slatina	850	1.811	836	1.579	749	1.489	761	1.626	707	1.485	92,9	91,3
Hrvatski duhani d.d. Virovitica	3.583	7.397	3.175	7.138	2.238	4.563	2.287	4.399	2.305	4.433	100,8	100,8
UKUPNO:	4.433	9.208	4.011	8.717	2.987	6.052	3.048	6.025	3.012	5.918	98,8	98,2

Izvor: anketirani gosp. subjekti; Obrada: HGK - ŽK Virovitica

Na području Virovitičko –podravske županije nalaze se dvije tvrtke za preradu lista duhana (Hrvatski duhani d.d. i Agroduhan d.o.o. Slatina).

Hrvatski duhani d.d., kao nositelj proizvodnje duhana, registrirani su za uzgoj i obradu lista duhana te s kooperantima svake godine ugovaraju proizvodnju i otkup. Otkup duhana organiziran je u trima otkupnim centrima - u Virovitici, Kutjevu i Pitomači, a proces obrade duhana stacioniran je u Poslovnom centru u Virovitici.

U Virovitičko-podravskoj županiji proizvodi se 75% ukupne Hrvatske proizvodnje duhana., dok se ok 360 poljoprivrednih gospodarstava bavi proizvodnjom duhana na površini od otprilike 3012 ha.

Dva proizvodna pogona za preradu (Hrvatski duhani d.o.o. Virovitica i Agroduhan d.o.o Slatina) zapošljavaju 200-tinjak ljudi.

Duhanska proizvodnja, kao i druge kulture (proizvodnja povrća, voća i dr.) tradicionalno generira i daje pozitivne efekte u obiteljskim gospodarstvima-kooperantima, na području VPŽ i RH. Brojne su prednosti koje kooperantima pružaju organizatori proizvodnje, ugovarajući proizvodne površine i količine, nabavljanje sadno materijala, zaštitnih sredstava, stručno praćenje proizvodnje, osiguran plasman proizvoda – otkup proizvedenih količina, pravovremena isplata proizvedenih i predanih količina.

Promatrajući broj kooperanata u VPŽ, Hrvatski duhani d.d. u 2020. godini imaju 250 kooperanata, a Agroduhan d.o.o. 106. Od ukupnog broja kooperanata (476) - proizvođača duhana u RH, na području VPŽ, nalazi se 74,78 % ili 356 kooperanata. Na ostalim dijelovima RH je 25,22 % ili 120 kooperanta

Duhan je tražena roba, kako na europskom, tako i na svjetskom tržištu jer se sama Europa suočava s manjkom duhana, budući da 50 posto potreba pokriva uvozom iz trećih zemalja. Potražnja za duhanom i dalje je velika u arapskim zemljama, te itekako smatramo da ima osnova za poboljšanje organizacije u sustavu kojim će se omogućiti opstanak te grane u kojoj Hrvatska ima dugu tradiciju.

5.14 Šumarstvo

Ukupna površina šuma i šumskih zemljišta u RH iznosi 2 759 039 ha, što čini 49,3% kopnene površine države. Od toga je 2 097 318 ha u vlasništvu RH, dok je 661 721 ha u vlasništvu privatnih šumoposjednika. Glavnom šuma u vlasništvu države gospodari javni šumoposjednik Hrvatske šume d.o.o. (2 024 461 ha).

Osnovna podjela šuma i šumskog zemljišta obuhvaća sljedeće kategorije:

- a) Obraslo šumsko zemljište, s površinom 2 492 676 ha, što je 90% ukupne površine šuma i šumskog zemljišta, odnosno, 44,5% kopnene površine Republike Hrvatske, što je ujedno i šumovitost
- b) Neobraslo proizvodno šumsko zemljište, s površinom 199 147 ha, što je 7% ukupne površine šuma i šumskog zemljišta, odnosno, 3,6% kopnene površine Republike Hrvatske
- c) Neobraslo neproizvodno šumsko zemljište, s površinom 24 956 ha, što je 1% ukupne površine šuma i šumskog zemljišta, odnosno, 0,4% kopnene površine Republike Hrvatske
- d) Neplodno šumsko zemljište, s površinom 42 260 ha, što je 2% ukupne površine šuma i šumskog zemljišta, odnosno, 0,8% kopnene površine Republike Hrvatske.

Šume u Virovitičko-podravskoj županiji su temelj razvitka drvne industrije, ali isto takvu ulogu mogu imati i u razvitku turističke i lovne privrede.

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Virovitica u Županiji je gotovo trećina površine pod šumama, odnosno 71.347 ha, pretežito su državno vlasništvo.

Iskazana površina šuma odnosi se na ukupnu površinu šuma i šumskog zemljišta za sve oblike vlasništva a udio obraslih površina u iskazanoj površini je 96,5%.

5.15. Iznos potpora u poljoprivredi u Virovitičko – podravskoj županiji

Tablica 53. Iznos potpora u poljoprivredi u Virovitičko – podravskoj županiji

Mjera	Broj ugovora/ odluka	Ugovorena/ odobrena potpora (HRK)	Isplaćena potpora (HRK)
M04 - Ulaganja u fizičku imovinu	148	314.695.314,11	207.567.483,39
M05 - Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima	17	3.394.171,15	1.019.949,10
M06 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	411	75.292.060,15	59.316.440,78
M07 - Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	32	115.083.546,47	84.823.575,84
M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	21	19.600.092,91	7.390.078,68
M09 -Uspostavljanje skupina proizvođača i organizacija	1	3.023.720,00	1.852.740,68
M10 - Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene	295	15.048.824,78	15.048.824,78
M11 - Ekološki uzgoj	324	132.279.102,83	132.279.102,83
M13 - Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima	3.494	199.370.812,86	199.370.812,86
M14 - Dobrobit životinja	156	4.536.977,49	4.536.977,49
M16 - Suradnja	1	37.200,00	0,00
M17 - Upravljanje rizikom	4.199	56.123.371,08	55.778.871,49
M18 - Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku	5.441	84.398.512,26	84.398.512,26
M19 - Potpora za lokalni razvoj u sklopu inicijative LEADER (CLLD - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)	98	22.034.048,39	12.559.920,82
M21 - Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19	254	14.788.078,11	14.788.078,11

UKUPNO EPFRR MJERE	14.892	1.059.705.832,59	880.731.369,11
EFJP mjere tržišne potpore	585	22.276.882,55	22.276.882,55
EFJP mjere izravne potpore	7.276	1.542.342.933,16	1.542.342.933,16
UKUPNO EFJP	7.861	1.564.619.815,71	1.564.619.815,71
EUROPSKI FOND ZA POMORSTVO I RIBARSTVO 2014-2020	1	32.670.768,44	32.670.768,44
SVEUKUPNO	22.754	2.656.996.416,74	2.478.021.953,26

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

U prethodnom Programskom razdoblju Zajedničke poljoprivredne politike 2014. – 2020. Obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, pravnim subjektima koji se bave proizvodnjom i preradom poljoprivrednih proizvoda te subjektima koji su korisnici Mjera ruralnog razvoja u ruralnom području ukupno je odobreno 14.892 potpore u ukupnom iznosu 1.059.705.832,59 kuna od čega je do sada ukupno isplaćeno 880.731.369,11 kuna.

Iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi ukupno je ugovoreno i isplaćeno 1.564.619.815,71 kuna za mjere tržišne potpore te za mjere izravne potpore.

Za izravna plaćanja u prošlom programskom razdoblju poljoprivrednici su sa područja Virovitičko podravske županije dobili ukupno 1.542.342.933,16 kune potpore.

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, pravni subjekti koji se bave proizvodnjom i preradom poljoprivrednih proizvoda te subjekti koji su korisnici Mjera Ruralnog razvoja u ruralnom području ukupno su ugovorili 2.656.996.416,74 kune od čega je isplaćeno 2.478.021.953,26 kuna potpore.

Potrebno je naglasiti da su upravo potporne poduzetničke ustanove Virovitičko - podravske županije odigrale ključnu ulogu u samim prijavama i provedbi projekata te pomogle poljoprivrednicima od ideje do realizacije.

6. PRORAČUN ZA GOSPODARSTVO I POLJOPRIVREDU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Virovitičko-podravska županija sustavno brine o poticanju razvoja malog i srednjeg poduzetništava i poljoprivrede jasno osvjiještena činjenicom da u području regionalnog razvoja i planiranja aktivnosti programa i potpora kojima će se direktno utjecati na gospodarsko kretanje i razvoj gospodarstva i poljoprivrede može izravno utjecati na razvoj kvalitetnog i konkurentnog gospodarskog okruženja.

6.1. Programi / potpore za gospodarstvo Virovitičko - podravske županije

1. HBOR krediti - Program "Poduzetništvo mladih, žena i početnika"
2. ESIF mikro zajmovi i COVID-19 zajmovi
3. Subvencionirano korištenje poslovnih prostora Mreže poduzetničkih inkubatora
4. Potpore tradicijskim obrtima
5. Program kreditiranja poduzetnika sa subvencioniranjem kamata
6. Jednokratna novčana pomoć COVID-19
7. Program potpora za mikro i male poduzetnike

1. HBOR krediti - Program "Poduzetništvo mladih, žena i početnika"

Virovitičko-podravska županija izdvaja značajna financijska sredstva iz svog proračuna za subvenciju kamata za poduzetničke kredite. Namjera je Županije kreditnim linijama dati snažan poticaj gospodarstvu, pomažući na taj način napore mikro, malih i srednjih poduzeća da postignu konkurentnost na domaćem i stranim tržištima, ali i omogućiti kreditiranje poduzetnika početnika. Očekivani rezultati ovakvih investicija su osnivanje novih poslovnih subjekata, zapošljavanje, samozapošljavanje ili očuvanje postojećih radnih mjesta, uvođenje novih tehnologija u poslovanje, povećanje izvoza i svekoliki gospodarski i socijalni napredak.

Kreditna sredstva za korisnike kredita osigurava HBOR izravno ili posredstvom poslovnih banaka, a sredstva subvencije kamate korisnicima kredita osigurava Županija. Županija subvencionira kamatnu stopu u visini od 2,00 postotna poena godišnje, fiksno, za cijelo vrijeme trajanja kredita (razdoblje korištenja, počeka i otplate) sve do iskorištenja potencijala za subvenciju kamatne stope do iznosa od 200.000,00 kuna.

Kreditna sredstva su namijenjena za ulaganja u osnovna sredstva (materijalnu i nematerijalnu imovinu) s ciljem pokretanja poslovanja, modernizacije poslovanja, uvođenja novih tehnologija, povećanja kapaciteta, uključujući i turističke, razvoja i uvođenja novih proizvoda ili usluga, poticanja novog zapošljavanja, te obrtna sredstva najviše do 30 % ugovorenog iznosa kredita.

2. ESIF mikro zajmovi i COVID-19 zajmovi

Virovitičko-podravska županija subvencionira kamatu svim mikro, malim i srednje velikim poduzetnicima koji su prethodno ostvarili pravo na korištenje jednog od HAMAG BICRO zajmova za obrtna sredstva (ESIF mikro zajmovi i COVID-19 zajmovi) u 2020. i 2021. godini.

Županija subvencionira puni iznos kamate od 0,25% za COVID-19 zajmove za obrtna sredstva odnosno kamatu od 0,5% za ESIF mikro zajmove za obrtna sredstva, u cijelom periodu otplate kredita.

3. Subvencionirano korištenje poslovnog prostora Mreže poduzetničkih inkubatora

Virovitičko-podravska županija subvencionira troškove korištenja poslovnog prostora Mreže poduzetničkih inkubatora Virovitičko-podravske županije. Trenutno infrastrukturu Mreže inkubatora koristi ukupno 60 korisnika, od toga 36 fizičkih stanara (11 u Virovitici, 8 u Slatini, 8 u Pitomači i 9 u Orahovici), 18 virtualnih stanara, 3 Poduzetničke potporne institucije (1 u Slatini, 1 u Orahovici i 1 u Pitomači) i 3 korisnika co-working prostora u Slatini.

Osim najma poslovnih prostora Mreža inkubatora nudi svim budućim poduzetnicima početno savjetovanje, na kojem buduće poduzetnike upućujemo u različite pravne oblike poslovanja, troškove poslovanja, te obveze koje proizlaze iz različitih oblika poslovanja.

Upoznajemo potencijalne poduzetnike s prednostima i nedostacima obrta u odnosu prema trgovačkom društvu. Nakon što se potencijalni poduzetnik odluči za određeni oblik poslovanja, nudimo im pomoć u povlačenju bespovratnih sredstava za početak poslovanja.

Mreža inkubatora svojim stanarima također nudi kompletnu uslugu poslovnog savjetovanja poduzetnika, usluge edukacije – od vođenja poslovanja, marketinga do računovodstva i financija te EU fondova i slično.

Pružamo im informacije o svim natječajima koje za poduzetnike raspisuje jedinice lokalne samouprave, Ministarstva ili EU i besplatno radimo pripremu projekata i poslovnih planova.

Od 2017.- 2021. godine za za subvenciju zakupa poslovnih prostora 3.320.267,30 kuna.

4. Potpore tradicijskim obrtima

U suradnji sa Hrvatskom obrtničkom komorom Virovitičko podravska županija kontinuirano provodi Program pod nazivom Očuvanje tradicijskih obrta. Iz navedenog Programa obrtnici koji spadaju pod tradicijske obrte mogu provoditi aktivnosti uz pomoć županije: uređenje poslovnog prostora, nabavu opreme i specifičnih materijala, promotivne aktivnosti (izlaganje na sajmovima, izložbama i sl.), izradu promidžbenih materijala, web stranice i sl., certificiranje proizvoda ili usluga. U razdoblju od 2019. - 2021. godine Virovitičko podravska županija je ukupno isplatila 164.655,68 kuna (2019. g. isplaćeno 31.600,00 kuna, 2020. g. isplaćeno 50.000,00 kuna, 2021. g. isplaćeno 83.055,68 kuna).

5. Programa kreditiranja poduzetnika sa subvencioniranjem kamata

Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva – 09 - LPR-MG-09

U 2010. godini Virovitičko-podravska županija u suradnji sa Ministarstvom poduzetništva i obrta počinje provedbu programa kreditiranja pod nazivom "Lokalni projekt razvoja – malog gospodarstva 09" u čiju realizaciju je uključeno osam poslovnih banaka na području Virovitičko-podravske županije s ukupnim kreditnim potencijalom u iznosu od 96.500.000,00 kuna.

Subvenciju kamata po ovom kreditnom programu koriste poduzetnici koji su registrirani isključivo za proizvodnu djelatnost ili proizvodni obrt bez obzira na sjedište odnosno prebivalište, a koji ulažu na području Virovitičko-podravske županije.

Najniži iznos kredita utvrđen je unutar ovog projekta činio je omjer vrijednosti od 200.000,00 do 5.000.000,00 kn s rokom otplate najviše do 10 godina.

Zaključno do 30. ožujka 2014 godine, do kada je ovaj program bio aktivan, odobreno je ukupno 33 kreditna zahtjeva poduzetnika u ukupnom iznosu od 48.276.903,34 kn kreditnih sredstava.

U razdoblju od 2017. - 2021. godine Virovitičko podravska županija je po programu "Lokalni projekt razvoja – malog gospodarstva 09" ukupno isplatila cca 165.000,00 kuna.

Kreditom do konkurentnosti 2014 – Mjera 1 – Kreditom do uspjeha

Krajem 2014. godine, Županija je u suradnji sa Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta kao jednu od razvojnih aktivnosti gospodarskog jačanja poduzetništva pokrenula Program poboljšanog kreditiranja poduzetništva i obrta pod nazivom „Kreditom do uspjeha 2014“

Korisnici sredstava subvencije kamata na poduzetničke kredite po ovom Programu su mikro, mali i srednji subjekti malog gospodarstva (d.o.o., j.d.o.o., obrti i profitne ustanove) koji ulažu na području Virovitičko-podravске županije, bez obzira na sjedište, odnosno prebivalište.

Rok provedbe programa je 4 (četiri) godine ili do iskorištenja kreditnog potencijala, a poduzetnici kreditna sredstva mogu koristiti za: kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata (stanovi isključeni) kao i kupnju nove opreme ili novog dijela opreme.

Ukupni kreditni potencijal sukladno Odluci MINGO za VPŽ iznosio je 30.000.000,00 kuna, dok je iznos kredita iznosio od minimalno 100.000,00 kuna do maksimalno 5.000.000,00 kuna po poduzetniku.

Sukladno navedenom po ovom kreditnom programu koji je završio 2019. godine u otplati se nalazi 18 korisnika, a čija ukupna obveza subvencije postoji do kraja 2029. godine.

U razdoblju od 2017. - 2021. godine Virovitičko-podravska županija je po programu "Kreditom do konkurentnosti 2014 – Mjera 1 – Kreditom do uspjeha" isplatila cca 1.465.000,00 kuna.

6. Jednokratna novčana pomoć COVID-19

Usljed pandemije uzrokovane koronavirusom, Virovitičko-podravska županija je u 2020. godini isplatila jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od 1.800,00 kuna svim mikro poduzetnicima sa područja Virovitičko-podravске županije kojima je bio zabranjen rad Odlukom Nacionalnog stožera civilne zaštite i koji su ostvarili pravo na novčanu naknadu od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Jednokratna novčana pomoć isplaćena je za 315 korisnika ukupne vrijednosti 567.000,00 kuna, odnosno podnositeljima zahtjeva koji su ispunjavali uvjete Javnog poziva.

7. Program potpora za mikro i male poduzetnike

Virovitičko-podravska županija 2021. godine počela je dodjeljivati potpore male vrijednosti za poticanje razvoja mikro i malog poduzetništva. Potpora male vrijednosti dodjeljuju se za ulaganje u osnovnu imovinu za obavljanje djelatnosti odnosno nabava strojeva/opreme/alata, nabava računalne opreme, računalnih programa i sustava. Cilj je pomoći privatnom sektoru na području Virovitičko-podravске županije, posebice mikro i malim poduzetnicima, nastojeći potaknuti investicije i unapređenje poslovanja gospodarstvenika. U 2021. godini potporu male vrijednosti dobilo je 38 korisnika te je Virovitičko-podravska županija ukupno isplatila iznos od 429.784,25 kuna.

6.2 Programi / potpore za poljoprivredu Virovitičko - podravске županije

Virovitičko-podravska županija je proteklih godina dodjeljivala potpore malih vrijednosti u poljoprivredi i ruralnom razvoju te je namjera takove potpore dodjeljivati i ubuduće ovisno o raspoloživim sredstvima i mogućnostima Proračuna. Cilj ovih potpora je pomoći razvoju poljoprivrede i ruralnog prostora kroz povećanje i modernizaciju primarne poljoprivredne proizvodnje, stvaranje

povoljnih uvjeta za početak bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom te povećanja broja zaposlenih osoba kroz razvoj poljoprivrede sa svrhom zadržavanja stanovništva na ruralnom području kako bi se očuvale njegove vrijednosti.

1. Program potpora u poljoprivredi

Radi stvaranja uvjeta za povećanje produktivnosti poljoprivrednih gospodarstava i za proizvodnju visokovrijedne hrane, otpornosti poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene, jačanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava i obnovu ruralne infrastrukture u funkciji poljoprivredne proizvodnje Virovitičko – podravska županija je u razdoblju od 2019. – 2021. godine dodjeljivala potpore male vrijednosti u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Potpore su se ostvarivale za mjere:

- potpore u biljnoj proizvodnji (kalcizacija kiselih tala, sustavi za navodnjavanje, sustavi za obranu od tuče, nabavka oprema za proizvodnju cvijeća, povrća, gljiva i jagoda u zaštićenom prostoru, nabavka opreme za berbu povrća, voća, cvijeća i jagoda, nabavka folija za proizvodnju povrća i jagoda na otvorenom, nabavka opreme za zaštitu i njegu bilja, nabavka za potrebe odvodnjavanja/isušivanja tla).
- potpore u stočarstvu (građenje i rekonstrukcija kapaciteta za odlaganja stajskog gnoja, kupnja silosa, nabavka muzne opreme, mljekovodi i oprema za hlađenje i skladištenje mlijeka, nabavka opreme za preradu i pakiranje mesa, nabavka materijala i opreme za ograđivanje prostora za uzgoj stoke na otvorenom, nabavka steonih junica).

Virovitičko-podravska županija je za dodjelu potpora malih vrijednosti u poljoprivredi u razdoblju od 2019. - 2021. godine isplatila 2.272.951,35 kuna (2019.- 79 korisnika isplaćeno 506.840,19 kuna, 2020.- 136 korisnika isplaćeno 1.204.305,60 kuna, 2021.- 117 korisnika isplaćeno 561.805,56 kuna) te je prvo na potporu ostvarilo 332 korisnika.

2. Kontrola plodnosti tla na području VPŽ

Virovitičko-podravska županija je u suradnji s gradovima i općinama provodila projekt „Kontrola plodnosti tla na području Virovitičko-podravske županije“. Pod kontrolom plodnosti tla podrazumijevaju se postupci uzimanja uzoraka tla, laboratorijska analiza uzorka i interpretacija rezultata.

Od 2014. godine do sada u Projektu je sudjelovalo preko 700 poljoprivrednih subjekata, pod kontrolu plodnosti je stavljeno preko 10000 ha poljoprivrednih površina na 4000 lokacija što govori o izuzetnoj zainteresiranosti poljoprivrednih proizvođača za Projektom.

U razdoblju od 2017. - 2019. godine Virovitičko podravska županija je za projekt „Kontrola plodnosti tla na području Virovitičko-podravske županije“ isplatila cca 400.000,00 kuna.

3. Subvencioniranje kamata za proljetnu i jesensku sjetvu

U Virovitičko-podravskoj županiji od 2019. godine, od kada se provodi Mjera subvencioniranja kamate za kreditiranje proljetne i jesenske sjetve pa sve do danas, pokazuje se znatan, i svake godine sve veći, interes poljoprivrednika za korištenje ove mjere.

Od početnih 2% kojim je Županija subvencionirala kamatu, u 2020. godini zbog otežanih okolnosti izazvanih korona krizom, subvencionira se cijeli iznos kamate odnosno 4%, te u tom slučaju za krajnjeg korisnika kamata na navedeni kredit iznosi 0%.

Svake godine sve više raste interes i poslovnih banaka koje su zainteresirane za sudjelovanje u ovoj Mjeri a što uvelike pomaže i povećanju broja poljoprivrednika kojima će se na taj način olakšati da u kratkom roku osiguraju sredstva za proljetnu i jesensku sjetvu, kada su im najpotrebnija.

Kredit je namijenjen za financiranje nabavu repromaterijala: sjeme, presadnice (za povrtlarske kulture), zaštitna sredstva i gnojivo za poljoprivredne kulture u proljetnoj i jesenjoj sjetvi i povrtlarske kulture te za vlastite proizvodnje poslovnih subjekata a korisnici kredita su fizičke osobe - OPG-i u sustavu PDV-a i pravne osobe i obrt koji moraju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, sa sjedištem odnosno prebivalištem na području Županije, te imati registriranu poljoprivrednu proizvodnju na području Virovitičko-podravske županije.

Mjera se pokazala vrlo uspješnom te ju Županija planira provoditi i u narednom periodu kao vrstu pomoći svakom našem poljoprivredniku a planirano je proširenje poslovne suradnje i na druge poslovne banke na području Virovitičko-podravske županije.

7. ZAKLJUČAK

Ovo izvješće ima informativni i statistički karakter koji ukazuje na neke od osnovnih kretanja u gospodarstvu te sam položaj Virovitičko-podravске županije unutar Republike Hrvatske kao i u odnosu na druge županije, a temelji se na dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku, FINE, središnjih državnih tijela, državnih agencija, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, upravnih tijela županije kao i podataka ostalih institucija.

Unatoč pandemiji izazvanoj koronavirusom, nastavljeni su pozitivni trendovi pokazatelja rezultata poslovanja poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji, te su isti kao obveznici poreza na dobit uspješno poslovali i ostvarili neto dobit u iznosu od 271,0 milijun kuna, što je za 15,9% više nego u usporednoj 2019. godini.

Najveći broj poduzetnika na području Virovitičko-podravске županije evidentan je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, prerađivačke industrije, te poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije prema područjima djelatnosti prema ostvarenoj dobiti razdoblja pokazuju značajnu ulogu poduzetnika prerađivačke industrije; poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te trgovine na veliko i malo. Najveći broj poduzetnika bio je u djelatnosti trgovine (279 poduzetnika). Najveći broj zaposlenih osoba kod poduzetnika (4.141 zaposlenih) koji su ujedno ostvarili i najveće ukupne prihode od svih djelatnosti (1,8 milijardi kuna) bio je u prerađivačkoj industriji. Najveću neto dobit ostvarili su poduzetnici u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (27,6 milijuna kuna), a najveći neto gubitak poduzetnici u djelatnosti trgovina na veliko i malo (49,7 milijuna kuna).

Županija ima i niz pozitivnih primjera koje ukazuju na dobar smjer ukupnog društvenog razvoja kao što je korištenje sredstava fondova EU u projektima koji su primjer dobre prakse na razini čitave Hrvatske gdje je u samom vrhu hrvatskih županija.

Nadalje, pomaci su prisutni i u povećanju zaposlenosti i zapošljavanja odnosno smanjenju nezaposlenosti kao i porast plaća.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u razdoblju od 2016. godine do 2021. godine Virovitičko-podravska županija bilježi stalan pad broja nezaposlenih osoba. Možemo vidjeti da je u Evidenciji nezaposlenih osoba 2016. godine prosječno bilo 8.146 nezaposlenih osoba dok je to u 2021. godini do mjeseca studenog prosječno 4.230 nezaposlene osobe.

Također, ohrabrujući podatak koji možemo vidjeti je da u 2021. godini sustižemo do sada gospodarski najbolju 2019. godinu prije COVID-a i dodatno smanjujemo nezaposlenost u prosjeku za 3% u 2021. godini u odnosu na 2019. godinu, konkretno smanjujemo nezaposlenost za 102 osobe.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u razdoblju od 2016. godine do studenog 2021. godine Virovitičko-podravska županija bilježi stalan rast broja zaposlenih osoba. Od 2016. do studenog 2021. godine na području Virovitičko-podravске županije broj zaposlenih povećao za 2.045 zaposlenih osoba. Kako smo i prethodno napomenuli vidljiv je rast zaposlenih u 2021. godini u odnosu na gospodarski najbolju 2019. godinu prije COVID-a za 368 novo zaposlenih osoba što je rast za 2% u odnosu na 2019. godinu. Gospodarstvo Virovitičko – podravске županije je otporno i možemo konstatirati kako su većina poduzetnika zadržali postojeći broj zaposlenih osoba uz dodatno zapošljavanje i proširivanje poslovanja unatoč COVID krizi.

Prema izvješću Državnog zavoda za statistiku (bilten – zaposlenost i plaće pregled po županijama) prosječna mjesečna neto plaća u Virovitičko – podravskoj županiji u 2015. godini iznosila je 4.667,00 kuna po glavi stanovnika. Prosječna mjesečna neto plaća u rujnu 2021. godini je 6.082,00 kuna što je rast u odnosu na 2015. godinu za 30%. Možemo vidjeti da je rast prosječne mjesečne neto plaće jedan od najvećih u Republici Hrvatskoj te je rast veći za 4% u odnosu na prosjek Republike Hrvatske. Možemo vidjeti kako prosječna mjesečna neto plaća raste brže u odnosu na 13. drugih županija na području RH te da ima jednak prosječan rast od 30% kao i Požeško-slavonska županija.

Prosječna mjesečna bruto plaća u Virovitičko – podravskoj županiji u 2015. godini iznosila je 6.291,00 kunu po glavi stanovnika. Prosječna mjesečna bruto plaća u rujnu 2021. godini je 7.578,00 kuna što je rast u odnosu na 2015. godinu za 20%. Možemo vidjeti da je rast prosječne mjesečne bruto plaće jedan od najvećih u Republici Hrvatskoj te je rast veći za 4% u odnosu na prosjek Republike Hrvatske. Također, možemo vidjeti kako prosječna mjesečna bruto plaća raste brže u odnosu na 13. drugih županija na području RH te da ima jednak prosječan rast od 20% kao i Zagrebačka i Karlovačka županija.

BDP je u 2018. godini na razini Republike Hrvatske iznosio 385,37 milijardi kuna dok je u Virovitičko-podravskoj županiji iznosio 4,04 milijarde kuna. U Virovitičko-podravskoj županiji 2015. godine BDP po stanovniku iznosio je 43.405 kuna dok je 2018. godine iznosio 49.131 kuna po stanovniku te je povećan u odnosu na 2015. godinu za 5.726 kuna po stanovniku. Možemo konstatirati kako BDP u Virovitičko – podravskoj županiji ima bržu i stabilniju tendenciju rasta od 10 drugih županija na području RH te možemo očekivati kako će u narednim godinama BDP Virovitičko -podravske županije po glavi stanovnika premašiti vrijednost 3 do 4 županije na području RH koje su u ovom trenutku ispred Virovitičko – podravske županije po vrijednosti BDP-a po stanovniku.

Na putu uspješnog razvoja gospodarstva od velike je pomoći i realizacija te korištenje sredstava Projekta Slavonija, Baranja i Srijem, a velika su očekivanja i od potpora iz Nacionalnog plana oporavaka i otpornosti 2021. – 2026. u kojem će ova Županija, ali i njene općine i gradovi sudjelovati sa svojim programima i projektima od zajedničkog interesa za ukupan gospodarski razvoj i boljitak svih građana Županije.

Nesumnjivo u tom smjeru se ide i za boljom prometnom povezanosti kroz projekt izgradnje brze ceste Bjelovar – Virovitica – Mađarska, kao svakako najvažniji razvojni projekt koji će omogućiti kvalitetnu prometnu povezanost Virovitičko-podravske županije sa Zagrebom i razvijenim dijelovima Hrvatske, no ništa manje nisu značajni i ostali projekti koji će biti definirani Planom razvoja Virovitičko-podravske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine čija je izrada u tijeku.

Jedna od posebno važnih mjera na tom putu je i nova karta regionalnih potpora koju je usvojila Vlada Republike Hrvatske na čiji je prijedlog Europska komisija odobrila ovu kartu Hrvatske za dodjelu regionalnih potpora u razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2027. godine. Na regionalnoj karti Hrvatske definirane su hrvatske regije koje imaju pravo na regionalnu investicijsku potporu te je za svaku od njih utvrđen maksimalni intenzitet potpore. Intenzitet potpore maksimalni je iznos državne potpore koji se može dodijeliti po korisniku, izražen kao postotak prihvatljivih troškova ulaganja. U odnosu na prethodnu podjelu, ova Karta s podjelom na četiri NUTS 2 regije donosi značajno povišenje stopa sufinanciranja za sve regije, uključujući i najrazvijeniju regiju Grad Zagreb.

U skladu s tim, maksimalni intenziteti za velika poduzeća koji se mogu dodijeliti su sljedeći:

- U Panonskoj Hrvatskoj (čiji je dio i Virovitičko-podravska županija) 50% jer doseže 41,58 % prosječnog BDP-a po stanovniku u EU-27. (što je + 25% više nego sada);

- U Sjevernoj Hrvatskoj 50% jer doseže 48,43 % prosječnog BDP-a po stanovniku u EU-27. (što + 25% nego sada)
- U Jadranskoj Hrvatskoj 40% jer doseže 60,33 % prosječnog BDP-a po stanovniku u EU-27. (što je + 15% nego sada)
- U Gradu Zagrebu 35% jer doseže 109,24 % prosječnog BDP-a po stanovniku u EU-27 (što je + 10% nego sada).

Na području Virovitičko-podravске županije u 2020. godini udio obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava iznosi visokih 96% u ukupnom broju subjekata u djelatnosti poljoprivrede.

Pozitivan trend pokazuje rast broja mladih poljoprivrednika, no istovremeno pada broj poljoprivrednika u svim kategorijama u dobi od 41 do 60 godina.

Broj poljoprivrednika u dobi od 65 godina također bilježi značajan rast, što je odraz ukupne nepovoljne demografske strukture, a za poljoprivredu je izrazito negativan trend jer se povećava udio starih nositelja gospodarstva.

Iz evidencije poljoprivrednih površina Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju je vidljivo da su najznačajnije površine pod žitaricama 63,5%, sojom 14,4% i uljaricama 10%...

Moguće je uočiti vrlo visok udio koji Županija ima u Hrvatskoj u zasijanim površinama namijenjenim proizvodnji duhana te kamilice. Vodeći smo u Republici Hrvatskoj po uzgoju ljekovitog bilja (preko 65% od ukupne proizvodnje u Republici Hrvatskoj), duhana (preko 75% od ukupne proizvodnje u Republici Hrvatskoj), te drugi u Republici Hrvatskoj po broju pčelinjih zajednica (31650 pčelinje zajednice).

Vidljiv je trend porasta površina pod trajnim nasadima, te je podignuto gotovo 300 ha novih nasada u voćarskoj proizvodnji, a najzastupljenije voćne vrste su lijeska (1.179,14 ha), orasi (403 ha), jabuke (160,61 ha), šljive (112,79 ha) i breskve (52,92 ha), a na površini od 424,16 ha uzgaja se Plemenita vinova loza.

U Virovitičko-podravskoj županiji je značajna zastupljenost proizvodnje povrća. Izvjesno je da povrtlarstvo zauzima značajno mjesto u Županiji. Njezin zapadni dio naročito je poznat po proizvodnji paprike koja se proizvodi na 326,62 ha što čini 27,45 % ukupnih površina pod povrćem.

U tom pravcu sve mjere Županije koje su u funkciji potpora gospodarstvu, a naročito poljoprivredi kao gospodarskoj grani koja uz prerađivačku industriju čini okosnicu njenog gospodarstva, poglavito kroz izgradnju sustava za navodnjavanje po čemu je Županija poznata u cijeloj Hrvatskoj, imaju jedinstven cilj – potaknuti ubrzani razvoj Županije u svim segmentima gospodarskog života, ali i razvoja infrastrukture i društvenih djelatnosti.

Obzirom na nepogodne klimatske utjecaje Virovitičko-podravska županija usmjerila je značajne napore u ulaganja u izgradnju sustava navodnjavanja bez kojih ozbiljna i konkurentna poljoprivredna proizvodnja neće biti moguća. Trenutna površina pod navodnjavanjem u Virovitičko-podravskoj županiji je oko 2.200 ha, a završetkom izgradnje novog sustava 2022. godine podiže se ukupna površina na cca 2800ha. Također, u planu su novi sustavi navodnjavanja koji su u fazi izrade projektne dokumentacije što će rezultirati oko 9.700 ha neto površine pod sustavima navodnjavanja na području Virovitičko-podravске županije. Zajedničkom suradnjom, edukacijom poljoprivrednika i potporama u

poljoprivredi uvelike će se povećati kvaliteta i kvantiteta poljoprivredne proizvodnje Virovitičko-podravске županije te povećati prihodi po jedinici površine.

U prethodnom Programskom razdoblju Zajedničke poljoprivredne politike 2014. – 2020. obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, pravnim subjektima koji se bave proizvodnjom i preradom poljoprivrednih proizvoda te subjektima koji su korisnici Mjera ruralnog razvoja u ruralnom području ukupno je odobreno 14.892 potpore u ukupnom iznosu 1.059.705.832,59 kuna od čega je do sada ukupno isplaćeno 880.731.369,11 kuna.

Iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi ukupno je ugovoreno i isplaćeno 1.564.619.815,71 kuna za mjere tržišne potpore te za mjere izravne potpore.

Za izravna plaćanja u prošlom programskom razdoblju poljoprivrednici su sa područja Virovitičko-podravске županije dobili ukupno 1.542.342.933,16 kune potpore.

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, pravni subjekti koji se bave proizvodnjom i preradom poljoprivrednih proizvoda te subjekti koji su korisnici Mjera Ruralnog razvoja u ruralnom području ukupno su ugovorili 2.656.996.416,74 kune od čega je isplaćeno 2.478.021.953,26 kuna potpore.

Obzirom na sve navedeno ciljevi poljoprivredne politike trebaju biti:

1. prehrambena sigurnost stanovništva koja se podmiruje u što većoj mjeri domaćim konkurentnim poljoprivrednim proizvodima,
2. promicanje učinkovitosti proizvodnje u poljoprivredi radi jačanja konkurentnosti na domaćem i svjetskom tržištu,
3. omogućavanje primjerenoga životnog standarda i pridonosenje stabilnosti poljoprivrednog dohotka,
4. omogućavanje pristupa potrošačima odgovarajućoj i stabilnoj ponudi hrane sukladno njihovim zahtjevima, poglavito glede cijene i kakvoće hrane te sigurnosti prehrane,
5. čuvanje prirodnih resursa promicanjem održive, poglavito ekološke poljoprivrede
6. očuvanje i napredak seoskih područja i ruralnih vrijednosti.

Virovitičko-podravska županija sustavno brine o poticanju razvoja malog i srednjeg poduzetništva, jasno osviještena činjenicom da u području regionalnog razvoja i planiranja aktivnosti programa i potpora kojima će se direktno utjecati na gospodarsko kretanje i razvoj gospodarstva može izravno utjecati na razvoj kvalitetnog i konkurentnog gospodarskog okruženja. Virovitičko-podravska županija izdvaja značajna financijska sredstva iz svog proračuna za subvenciju kamata za poduzetničke i poljoprivredne kredite, Programe potpora za poduzetnike, Programe potpora za tradicijske obrte, Programe potpora za poljoprivrednike, Subvenciju prostora i konzultantsku pomoć Mreže poduzetničkih inkubatora Virovitičko – podravске županije, kroz Program najbolje poduzetničke ideje i mnoge druge potpore. Kada uzmemo sve potpore u obzir Virovitičko-podravska županija je treća županija u Hrvatskoj, prva u Slavoniji, po izdvajanju za razvoj poduzetništva po broju poduzetnika. Virovitičko-podravska županija, za navedeno izdvaja 3.865.000,00 kuna, ali gledajući to „po poduzetniku“ to iznosi - 3.423,00 kuna.

Virovitičko-podravska županija, godinama se kontinuirano nalazi u prvih pet županija po povučenim sredstvima EU po glavi stanovnika. Pozitivan trend nastavio se i kroz 2020. godinu koja je bila značajna po provedbi i završetku velikih infrastrukturnih projekata koji su ugovoreni tijekom razdoblja 2017.- 2020. godine, tijekom kojeg je ugovoreno 285 projekata ukupne vrijednosti 2,23 milijarde kuna bespovratnih sredstava.

Usprkos korona krizi, pred Virovitičko-podravskom županijom su i dalje veliki izazovi, koji će se uspjeti savladati kao i do sada, jer županija raspolaže velikim gospodarskim potencijalima (poljoprivredno zemljište, ljudski potencijal, prometni položaj...) koje treba usmjeriti u projekte od kojih će svi imati koristi – i država i regionalna i lokalna zajednica, poljoprivrednik i poduzetnik.

Svakako je i dalje plan stvarati povoljno poduzetničko okruženje, još bolje uvjete za konkurentnost te privlačiti domaće i inozemne investitore, a sve u svrhu boljeg gospodarskog napretka županije.

**UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO I
POLJOPRIVREDU**

PROČELNIK
Bojan Mijok, mag.oec.

